

Kasutusjuhend

© Copyright 2013 Hewlett-Packard Development Company, L.P.

Bluetooth on selle omanikule kuuluv kaubamärk ja Hewlett-Packard Company kasutab seda litsentsi alusel. Intel on ettevõtte Intel Corporation kaubamärk USA-s ja muudes riikides. Microsoft ja Windows on ettevõtte Microsoft Corporation USA-s registreeritud kaubamärgid. SD logo on selle omaniku kaubamärk.

Käesolevas dokumendis sisalduvat teavet võidakse ette teatamata muuta. Ainsad HP toodete ja teenuste garantiid on sätestatud vastavate toodete ja teenustega kaasnevates garantii lühiavaldustes. Käesolevas dokumendis avaldatud ei või mingil juhul tõlgendada täiendava garantii pakkumisena. HP ei vastuta siin leiduda võivate tehniliste või toimetuslike vigade ega väljajätmistest eest.

Teine trükk: aprill 2013

Esimene trükk: aprill 2013

Dokumendi number: 718336-E42

Tootemärkus

Selles juhendis kirjeldatakse enamiku mudelite ühiseid funktsioone. Mõni funktsioonidest ei pruugi teie arvutis saadaval olla.

Tarkvaratingimused

Sellesse arvutisse eelinstallitud mis tahes tarkvaratoodet installides, kopeerides, alla laadides või mis tahes muul viisil kasutades nõustute, et olete kohustatud järgima HP lõppkasutaja litsentsilepingu (EULA) tingimusi. Kui te litsentsilepingu tingimustega ei nõustu, on ainuke teile saadaolev heastamisvahend kogu selle toote (riistvara ja tarkvara) kasutamata tagastamine 14 päeva jooksul raha tagasimakse taotlemiseks kooskõlas ostukoha tagasimaksetingimustega.

Lisateabe saamiseks või arvuti eest täieliku tagasimakse taotlemiseks võtke palun ühendust ostukohaga (müüjaga).

Ohutusmärkus

⚠ HOIATUS! Kuumusest tulenevate vigastuste või arvuti ülekuumenemise vältimiseks ärge hoidke arvutit kasutamise ajal süles ega tõkestage arvuti ventilatsiooniavasid. Kasutage arvutit ainult kõval tasasel alusel. Jälgige, et mõni muu kõva (nt kõrvalasuv printer) või pehme pinnaga (nt padjad, vaip või riietuse) objekt ei blokeeriks õhuvoolu liikumist ventilatsiooniavadest. Samuti ärge hoidke arvuti kasutamisel vahelduvvooluadapterit vastu nahka või pehme pinnaga objekti (nt padjad, vaip või riietuse). Arvuti ja vahelduvvooluadapter vastavad infotehnoloogiaseadmete rahvusvahelises ohutusstandardis International Standard for Safety of Information Technology Equipment (IEC 60950) sätestatud välispinna temperatuuri nõuetele.

Sisukord

1 Õigesti käivitamine	1
HP Quick Start (ainult teatud mudelitel)	1
Parimad kasutusviisid	1
Toredad lõbustused	1
Veel HP ressursse	3
2 Arvuti tundmaõppimine	4
Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta	4
Riistvara tuvastamine	4
Tarkvara tuvastamine	4
Parem pool	5
Vasak pool	5
Ekraan	7
Ülaosa	8
Puuteplaat	8
Märgutuled	8
Nupud ja kõlarid	9
Klahvid	11
Alaosa	12
Sildid	13
3 Ühenduse loomine võrguga	14
Ühenduse loomine traadita võrguga	14
Traadita ühenduse juhtseadmete kasutamine	14
Traadita ühenduse nupu kasutamine	15
Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamine	15
WLAN-i kasutamine	15
Interneti-teenuse pakkuja kasutamine	15
WLAN-i häälestamine	16
Traadita ühenduse marsruuteri konfigureerimine	17
WLAN-i kaitsmine	17
WLAN-iga ühendumine	18
Traadita Bluetooth-seadmete kasutamine (ainult teatud mudelitel)	18
Ühenduse loomine kaabelvõrguga	18
Ühenduse loomine kohtvõrguga (LAN)	19

4 Meelelahutusfunktsioonide nautimine	20
Veebikaamera kasutamine	21
Heli kasutamine	21
Kõlarite ühendamine	22
Kõrvaklappide ühendamine	22
Mikrofoni ühendamine	22
Heli kontrollimine	22
Video kasutamine	22
VGA-monitori või projektori ühendamine	23
HDMI-seadme ühendamine	23
HDMI-heli konfigureerimine	24
Intel Wireless Display ja Wireless Musicu kasutamine (ainult teatud mudelitel)	25
Heli- ja videofailide haldamine	25
5 Puutežestide, osutusseadmete ja klaviatuuri abil navigeerimine	26
Puuteplaadi kasutamine	26
Puuteplaadižestide kasutamine	26
Koputamine	27
Sirvimine	27
Kokkusurumine/suumimine	28
Pööramine (ainult teatud mudelid)	28
Kahe sõrmega klõpsamine (ainult teatud mudelitel)	28
Sirvimine (ainult teatud mudelitel)	29
Servanipsud	29
Parema serva nips	29
Ülaserva nips	30
Vasaku serva nips	30
Klaviatuuri ja hiire kasutamine	31
Klahvide kasutamine	31
Toiminguklahvide kasutamine	31
Microsoft Windows 8 kiirklahvide kasutamine	32
Kiirklahvide kasutamine	33
Integreeritud numbriklahvistiku kasutamine	33
6 Toitehaldus	34
Une- või talveunerežiimi käivitamine	34
Intel Rapid Start Technology (ainult teatud mudelitel)	34
Unerežiimi käivitamine ja sellest väljumine	35
Kasutajapoolse käivitusega talveunerežiimi lubamine ja sellest väljumine	35
Paroolikaitse seadistamine äratamisel	35

Toitemõõdiku ja -sätete kasutamine	36
Arvuti kasutamine akutoitel	36
Eemaldatava aku eemaldamine	36
Akuteabe otsimine	36
Akutoite säilitamine	37
Aku madala laetuse taseme tuvastamine	37
Aku laetuse madala taseme lahendamine	37
Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui välistoide on saadaval	37
Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui mitte ühtegi toiteallikat pole saadaval	37
Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda	38
Eemaldatava aku hoiundamine	38
Eemaldatava aku kasutuselt kõrvaldamine	38
Eemaldatava aku vahetamine	38
Välisel vahelduvvoolutoitel töötamine	38
Toiteprobleemide tõrkeotsing	39
HP CoolSense (ainult teatud mudelitel)	39
Tarkvara sisu värskendamine tehnoloogia Intel Smart Connect Technology (ainult teatud mudelid) abil	40
Arvuti sulgemine (väljalülitamine)	40
7 Teabe haldamine ja ühiskasutus	41
USB-seadme kasutamine	41
USB-seadme ühendamine	41
USB-seadme eemaldamine	42
Digitaalse talletuskaardi sisestamine ja eemaldamine	42
Optiliste draivide kasutamine	43
Optilise ketta sisestamine	44
Sahtliga	44
Optilise ketta eemaldamine	45
Sahtliga	45
Kui kettaseade avaneb normaalselt	45
Kui kettasahtel ei avane tavapäraselt	46
Andmete ja draivide ühiskasutus ning juurdepääs tarkvarale	47
8 Arvuti hooldamine	49
Jõudluse parandamine	49
Draivide käsitlemine	49
Kõvaketta vahetamine	49
HP 3D DriveGuardi kasutamine (ainult teatud mudelitel)	51

Kettadefragmentori kasutamine	52
Kettapuhastuse kasutamine	52
Mälumoodulite lisamine või asendamine	52
Programmide ja draiverite värskendamine	54
Arvuti puhastamine	55
Kuvari, külgede ja katte puhastamine	55
Puuteplaadi ja klaviatuuri puhastamine	55
Arvutiga reisimine või selle transportimine	55
9 Arvuti ja teabe turvalisuse tagamine	57
Paroolide kasutamine	57
Windowsi paroolide määramine	58
Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) parool	58
Interneti-turbe tarkvara kasutamine	58
Viirusetõrjetarkvara kasutamine	59
Tulemüritarkvara kasutamine	59
Tarkvaravärskenduste installimine	59
Kriitiliste turvavärskenduste installimine	59
HP ja kolmandate osapoolte tarkvaravärskenduste installimine	59
Traadita ühendusega võrgu kaitsemine	60
Tarkvararakenduste ja teabe varundamine	60
Valikulise turvakaabli luku kasutamine	60
10 Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) ja diagnostikautiiliidi System Diagnostics kasutamine	61
Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamine	61
BIOS-i värskendamine	61
BIOS-i versiooni tuvastamine	61
BIOS-i värskenduse allalaadimine	62
Diagnostikautiiliidi System Diagnostics kasutamine	62
11 Varundus, taastamine ja taaste	64
Taasteandmekandja ja varundite loomine	64
HP taastekandja loomine	65
Taastamine	66
Kiire ja hõlbus taaste Windowsi värskendusfunktsiooni abil	67
Eemaldage kõik ja installige Windows uuesti	67
Taastamine HP taastehalduri abil	68
Mida peab teadma	68
HP taastesektsiooni kasutamine ikoonitud kujutise taastamiseks (ainult teatud mudelid)	68

HP taastekandja kasutamine taastamiseks	69
Arvuti alglaadimisjärjekorra muutmine	69
HP taastesektsiooni eemaldamine	69
12 Tehnilised andmed	71
Toitevool	71
Töökeskkond	71
13 Elektrostaatiline lahendus	72
Tähestikuline register	73

1 Õigesti käivitamine

See arvuti on võimekas tööriist, mis aitab teil täiustada töötamis- ja meelelahutusvõimalusi. Lugege seda peatükki, et saada teavet selle kohta, kuidas arvutit pärast häälestamist parimal viisil kasutada, mida lõbusat arvutiga teha ning kust leida täiendavaid HP ressursse.

HP Quick Start (ainult teatud mudelitel)

HP Quick Starti abil saate kasutada tuttavat Start-menüüd Windowsi töölaualt. Quick Start toimib nagu tavaline Windowsi Start-menüü ja võimaldab Windowsi töölaualt mugavalt faile ja programme avada.

- ▲ Rakenduse HP Quick Start avamiseks Windowsi töölaualt klõpsake tegumiribal ikooni **HP Quick Start** .

Parimad kasutusviisid

Oma investeeringust maksimaalse kasu saamiseks tehke pärast arvuti häälestamist ja registreerimist järgmised toimingud.

- Ühendage arvuti kaabel- või traadita võrku, kui te seda veel teinud pole. Vt üksikasju peatükist [Ühenduse loomine võrguga lk 14](#).
- Tutvuge *Windows 8 põhitõdede juhendi* abil uue Windows® 8 funktsioonidega.

 NÄPUNÄIDE. Avatud rakendusest või Windowsi töölaualt kiiresti arvuti avakuvale naasmiseks vajutage klaviatuuril Windowsi klahvi . Kui vajutate veel kord Windowsi klahvi, naasete eelmisele kuvale.

- Tutvuge arvuti riist- ja tarkvaraga. Lisateavet vt jaotisest [Arvuti tundmaõppimine lk 4](#) ja [Meelelahutusfunktsioonide nautimine lk 20](#).
- Värskendage või ostke viirusetõrjetarkvara. Lisateavet leiate jaotisest [Viirusetõrjetarkvara kasutamine lk 59](#).
- Varundage kõvaketas, luues taastekettad või taastedraivi. Vt [Varundus, taastamine ja taaste lk 64](#).

Toredad lõbustused

- Teate juba, et saate arvutis vaadata YouTube'i videoid. Kuid kas teadsite, et saate arvuti ühendada ka teleri või mängukonsooliga? Lisateavet leiate jaotisest [HDMI-seadme ühendamine lk 23](#).
- Teate juba, et saate arvutis muusikat kuulata. Kuid kas teadsite, et saate arvutis voogedastuse abil kuulata ka otseülekanDES raadio muusika- või jutusaateid terveist maailmast? Vt [Heli kasutamine lk 21](#).

- Teate juba, et saate Microsofti rakendustega luua võimsaid esitlusi. Kuid kas teadsite, et saate arvuti ühendada ka projektoriga, et oma ideid teistega jagada? Vt [VGA-monitori või projektori ühendamine lk 23](#).
- Piltidega ja teksti sisaldavate lehtedega sujuvaks töötamiseks saate kasutada puuteplaadi ja Windows 8 puutežeste. Vt [Puuteplaadi kasutamine lk 26](#) ja [Puuteplaadižestide kasutamine lk 26](#).

Veel HP ressursse

Olete juba arvuti sisselülitamiseks ja selle juhendi leidmiseks kasutanud *Häälestusjuhiseid*. Toote üksikasjade, juhiste ja muu leidmiseks kasutage seda tabelit.

Ressurss	Sisu
<i>Häälestusjuhised</i>	<ul style="list-style-type: none">Arvuti häälestuse ja funktsioonide ülevaade
Juhend <i>Windows 8 põhitõed</i>	<ul style="list-style-type: none">Windows® 8 kasutamise ja sellega navigeerimise ülevaade
Spikri ja toe rakendus	<ul style="list-style-type: none">Lai valik juhiseid ja tõrkeotsingu nõuandeid
Spikri ja toe rakenduse avakuvalt avamiseks tippige s ja seejärel valige Spikker ja tugi . USA toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt http://www.hp.com/go/contactHP . Ülemaailmse toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html .	
<i>Ohutuse ja mugavuse juhend</i>	<ul style="list-style-type: none">Tööjaama õige häälestusArvutikasutajate kehahoiakut ja tööharjumusi käsitlevad juhtnõidid, mis suurendavad mugavustunnet ja vähendavad vigastusohuElektri- ja mehaanilise ohutuse teave
Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna support , valige rakendus HP Support Assistant , siis üksus Minu arvuti ja seejärel Kasutusjuhendid . Samuti võite avada veebiaadressi http://www.hp.com/ergo .	
Ülemaailmne tugi	<ul style="list-style-type: none">Võrguvestlus HP tehnikugaE-posti tugiToeteenuste telefoninumbridHP teeninduskeskuste asukohad
Oma emakeelsete tugiteenuste saamiseks minge veebilehele http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html .	
<i>Normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkused</i>	<ul style="list-style-type: none">Olulised eeskirjad, sh teave akude õige utiliseerimise kohta
Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna support , valige rakendus HP Support Assistant , siis üksus Minu arvuti ja seejärel Kasutusjuhendid .	
<i>Piiratud garantii*</i>	<ul style="list-style-type: none">Arvuti spetsiaalne garantiialane teave
Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna support , valige rakendus HP Support Assistant , siis üksus Minu arvuti ja seejärel Garantii ja teenused . Samuti võite avada veebiaadressi http://www.hp.com/go/orderdocuments .	
<p>* Tootele kehtiva selgesõnalise HP piiratud garantii leiate arvutis saadaolevate kasutusjuhendite hulgast ja/või pakendis kaasas olevalt CD-/DVD-lt. Mõne riigi/piirkonna puhul on pakendis kaasas trükitud HP piiratud garantii. Riigi/piirkonna puhul, kus paberandjal garantiid kaasas pole, võite taotleda trükitud koopiat veebiaadressilt http://www.hp.com/go/orderdocuments või kirjutades HP-le järgmistel aadressidel.</p> <ul style="list-style-type: none">Põhja-Ameerika: Hewlett-Packard, MS POD, 11311 Chinden Blvd., Boise, ID 83714, USAEuroopa, Lähis-Ida, Aafrika: Hewlett-Packard, POD, Via G. Di Vittorio, 9, 20063, Cernusco s/Naviglio (MI), ItalyAasia, Vaikse ookeani piirkond: Hewlett-Packard, POD, P.O. Box 200, Alexandra Post Office, Singapore 911507 <p>Kui taotlete garantii trükitud koopiat, lisage palun toote number, garantiiaeg (esitatud hooldusmargisel), nimi ja postiaadress.</p> <p>NB! ÄRGE tagastage oma HP tooteid nimetatud aadressidel. USA toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt http://www.hp.com/go/contactHP. Ülemaailmse toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html.</p>	

2 Arvuti tundmaõppimine

Teabe leidmine riist- ja tarkvara kohta

Riistvara tuvastamine

Et saada teada, milline riistvara arvutisse paigaldatud on, toimige järgmiselt.

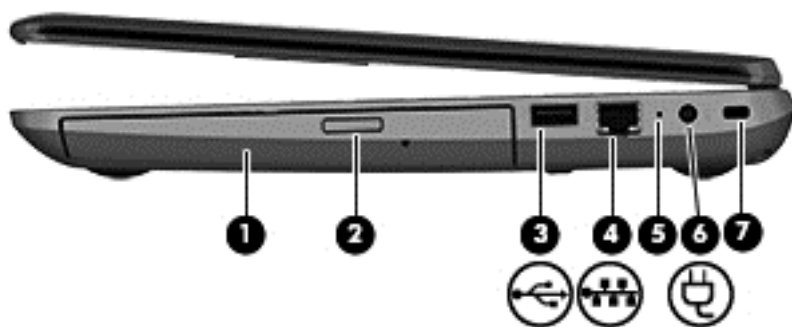
1. Tippige avakuval ja seejärel valige **Juhtpaneel**.
2. Valige **Süsteem ja turve**, seejärel klõpsake alas **Süsteem** valikut **Seadmehaldur**.

Loend kuvab kõik teie arvutisse installitud seadmed.

Tarkvara tuvastamine

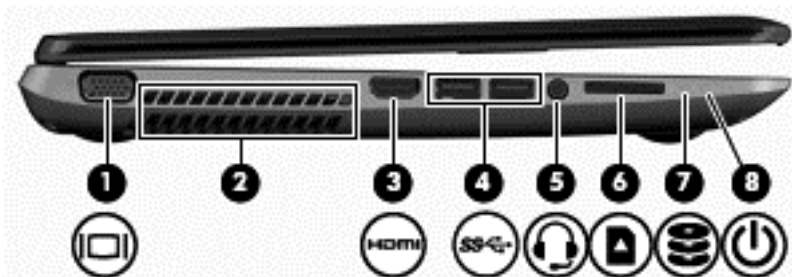
- ▲ Arvutisse installitud tarkvara tuvastamiseks paremklõpsake avakuval hiirega või tõmmake sõrmega puuteplaadi ülaservast alla, mispeale kuvatakse rakendused, seejärel valige ikoon **Kõik rakendused**.

Parem pool

Komponent	Kirjeldus
(1) Optiline draiv	Loeb optilisi kettaid ja kirjutab (ainult teatud mudelitel) neile.
(2) Optilise ketta väljutusnupp	Vabastab kettasalve.
(3) USB 2.0 port	Ühendab USB-seadme. MÄRKUS. Üksikasjalikku teavet USB-portide tüüpide kohta leiata jaotisest USB-seadme kasutamine lk 41 .
(4) RJ-45 (võrk) pistik	Ühendab võrgukaabli.
(5) AC-adapteri märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> Valge: vahelduvvooluadapter on ühendatud ja aku laetud. Kollane: vahelduvvooluadapter on ühendatud ja akut laetakse. Väljas: arvuti kasutab alalisvoolutoidet.
(6) Toitepistik	Ühendab vahelduvvooluadapteri.
(7) Turvakaabli pesa	Ühendab arvutiga valikulise turvakaabli. MÄRKUS. Turvakaabel on mõeldud arvuti kaitseks, kuid see ei pruugi arvuti väärkasutust ega vargust ära hoida.

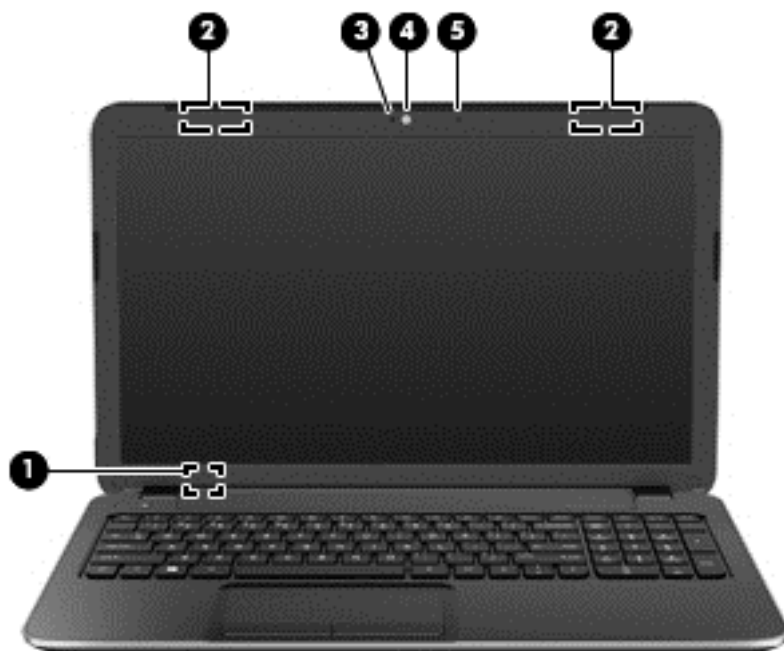
Vasak pool

Komponent	Kirjeldus
(1) Välise monitori port	Ühendab välise VGA-liidesega monitori või projektori.

Komponent	Kirjeldus
(2) Ventilatsioonipaht	<p>Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks.</p> <p>MÄRKUS. Arvuti ventilaator käivitub sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise vältimiseks automaatselt. Arvuti kasutamisel on tavaline, et selle sisemine ventilaator aeg-ajalt sisse või välja lülitub.</p>
(3) HDMI-port	<p>Ühendab valikulise video- või heliseadme, nt kõrglahutusega teleri, mis tahes ühilduva digitaal- või helikomponendi või kiire HDMI-seadme.</p>
(4) USB 3.0 pordid (2)	<p>Ühendavad USB spetsifikatsiooni 3.0 kasutavad seadmed ja võimaldavad USB-ühenduse täiustatud jõudlust.</p> <p>MÄRKUS. Üksikasjalikku teavet USB-portide tüüpide kohta leiate jaotisest USB-seadme kasutamine lk 41.</p>
(5) Heliväljundi (kõrvaklapid) pistik/helisisendi (mikrofon) pistik	<p>Ühendab aktiivstereokõlarid, kõrvaklapid, kuularid, peakomplekti või teleri helikaabli. Samuti ühendab valikulise peakomplekti mikrofoni. See pistikupesa ei toeta valikulisi seadmeid, mis koosnevad vaid mikrofonist.</p> <p>HOIATUS! Enda vigastamise ohu vähendamiseks reguleerige helitugevust enne kõrvaklappide, kuularite või peakomplekti kasutamist. Lisateavet ohutuse kohta leiate <i>normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest</i>. Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna <i>support</i>, valige rakendus HP Support Assistant, siis üksus Minu arvuti ja seejärel Kasutusjuhendid.</p> <p>MÄRKUS. Kui sellesse pistikupessa on ühendatud mõni seade, on arvuti kõlarid keelatud.</p> <p>MÄRKUS. Veenduge, et seadme kaabliil on neljasooneline pistik, mis toetab nii heliväljundit (kõrvaklappe) kui ka helisisendit (mikrofoni).</p>
(6) Meediumikaardilugeja	<p>Andmete lugemine digitaalselt mälukaartidelt, näiteks kaardilt Secure Digital (SD), samuti taoliste kaartidele kirjutamine.</p>
(7) Kõvakettatuli	<ul style="list-style-type: none"> • Vilkuv valge: kõvaketas on kasutusel. • Kollane: HP 3D DriveGuard on kõvaketta ajutiselt parkinud. <p>MÄRKUS. Teavet HP 3D DriveGuardi kohta leiate jaotisest HP 3D DriveGuardi kasutamine (ainult teatud mudelitel) lk 51.</p>
(8) Toitetuli	<ul style="list-style-type: none"> • Valge: arvuti on sisse lülitatud. • Vilkuv valge: arvuti on unerežiimis, mis on energiasäästlik režiim. Arvuti lülitab kuvari ja muude ebavajalike komponentide toite välja. • Väljas: arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis. Talveunerežiim on energiasäästlik režiim, mis kasutab kõige vähem toidet. <p>MÄRKUS. Mõnel mudelil on tehases lubatud funktsioon Intel® Rapid Start Technology. Rapid Start Technology võimaldab arvutil pärast jõudeolekut kiiresti tööd jätkata. Lisateavet leiate jaotisest Une- või talveunerežiimi käivitamine lk 34.</p>

Ekraan

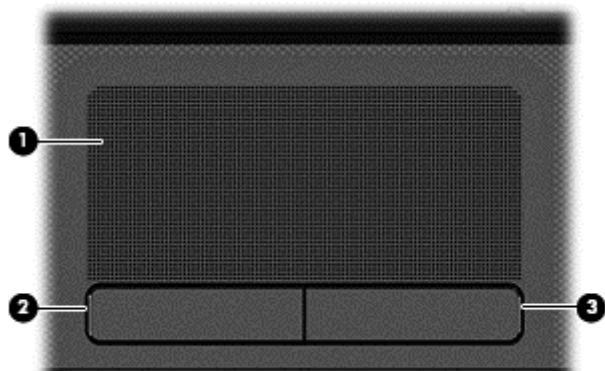

Komponent	Kirjeldus
(1) Väline ekraanilüliti	Lülitab ekraani välja ja arvuti unerežiimi, kui ekraan suletakse siis, kui toide on sisse lülitatud. MÄRKUS. Kui ekraan on suletud, pole sisemist ekraanilülitit näha.
(2) WLAN-antennid (2)*	Saadavad ja võtavad vastu raadiosignaale traadita kohtvõrkudega (WLAN-id) suhtlemiseks.
(3) Veebikaamera tuli	Sees: veebikaamera on kasutusel.
(4) Veebikaamera	Salvestab videoklippe ja jäädvustab fotosid. Veebikaamera käivitamiseks tippige avakuval ja seejärel valige rakenduste loendist CyberLink YouCam .
(5) Sisemikrofonid	Salvestab heli.

* Antenne pole väljastpoolt näha. Optimaalse signaaliedastuse tagamiseks ärge asetage antennide vahetusse lähedusse signaali takistavaid esemeid. Traadita ühendusega seotud normatiivmärkused leiate *normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkuste* teie riiki/piirkonda käsitlevast jaotisest. Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna *support*, valige rakendus **HP Support Assistant**, siis üksus **Minu arvuti** ja seejärel **Kasutusjuhendid**.

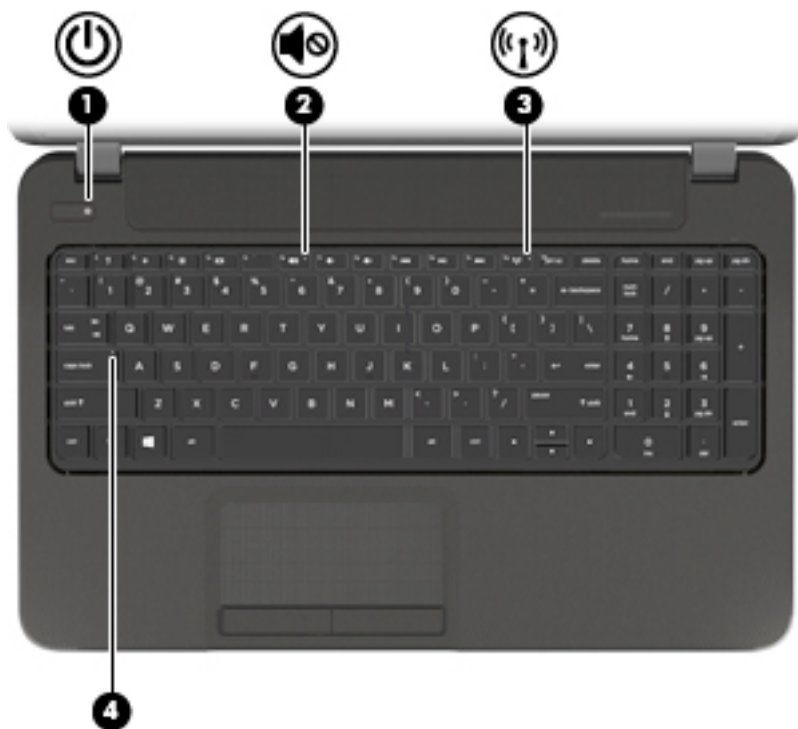
Ülaosa

Puuteplaat

Komponent	Kirjeldus
(1) Puuteplaadiala	Liigutab ekraanil kuvatavat kursorit ja valib või aktiveerib ekraanil üksusi. MÄRKUS. Puuteplaat toetab ka servanipsu liigutusi. Lisateavet leiate jaotisest Servanipsud lk 29 .
(2) Puuteplaadinupp	Toimib samamoodi nagu välise hiire vasakpoolne nupp.
(3) Parem puuteplaadinupp	Toimib samamoodi nagu välise hiire parempoolne nupp.

Märgutuled

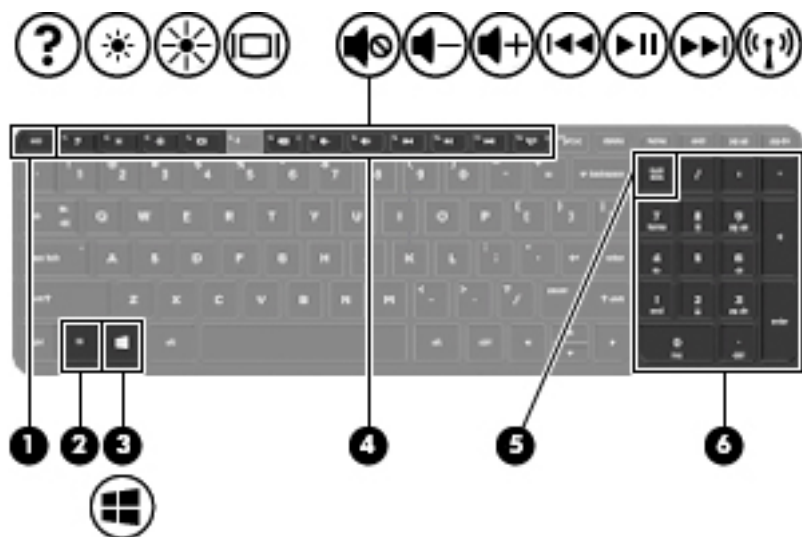
Komponent	Kirjeldus
(1) Toitetuli	<ul style="list-style-type: none"> • Valge: arvuti on sisse lülitatud. • Viikuv valge: arvuti on unerežiimis, mis on energiasäästlik režiim. Arvuti lülitab kuvari ja muude ebavajalike komponentide toite välja. • Väljas: arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis. Talveunerežiim on energiasäästlik režiim, mis kasutab kõige vähem toidet. <p>MÄRKUS. Mõnel mudelil on tehases lubatud funktsioon Intel® Rapid Start Technology. Rapid Start Technology võimaldab arvutil pärast jõudeolekut kiiresti tööd jätkata. Lisateavet leiate jaotisest Une- või talveunerežiimi käivitamine lk 34.</p>
(2) Vaigistuse märgutuli	<ul style="list-style-type: none"> • Kollane: arvuti heli on välja lülitatud. • Väljas: arvuti heli on sisse lülitatud.
(3) Raadiosignaali märgutuli	<p>Sees: sisseehitatud traadita ühenduse seade (näiteks traadita kohtvõrgu (WLAN) ja/või Bluetooth®-seade) on sisse lülitatud.</p> <p>MÄRKUS. Mõnel arvutimudelil on siis, kui kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud, traadita ühenduse märgutuli kollane.</p>
(4) Suurtäheluku märgutuli	Sees: suurtähelukk on sees (suurtähed aktiveeritud).

Nupud ja kõlarid

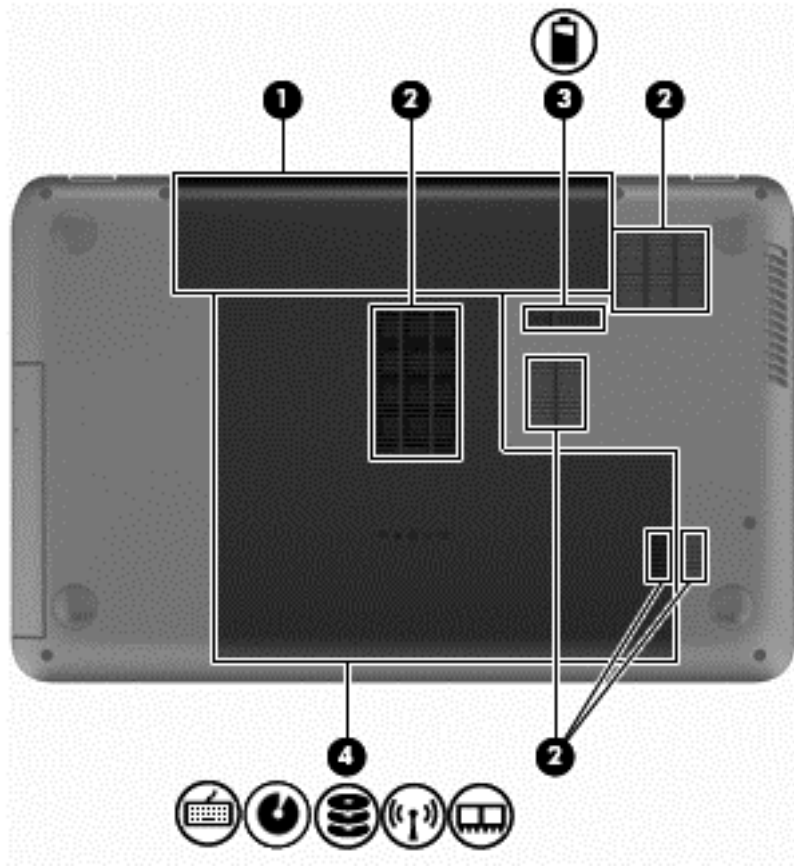
Komponent	Kirjeldus
(1) Toitenupp	<ul style="list-style-type: none"> • Kui arvuti on välja lülitatud, vajutage seda nuppu arvuti sisselülitamiseks. • Kui arvuti on sisse lülitatud, vajutage unerežiimi aktiveerimiseks seda nuppu. • Kui arvuti on unerežiimis, vajutage seda nuppu unerežiimist väljumiseks. • Kui arvuti on talveunerežiimis, vajutage seda nuppu talveunerežiimist väljumiseks. <p>ETTEVAATUST. Kui vajutate ja hoiate toitelülitit all, lähevad salvestamata jäänud andmed kaotsi.</p> <p>Kui arvuti ei reageeri ning Microsoft® Windowsi® sulgemistoimingutest pole abi, vajutage ja hoidke arvuti toitenuppu vähemalt 5 sekundit all.</p> <p>MÄRKUS. Mõnel mudelil on tehases lubatud funktsioon Intel® Rapid Start Technology. Rapid Start Technology võimaldab arvutil pärast jõudeolekut kiiresti tööd jätkata. Lisateavet leiate jaotisest Une- või talveunerežiimi käivitamine lk 34.</p> <p>Toitesätete kohta lisateabe saamiseks uurige arvuti toitesuvandeid. Sisestage avakuval sõna <i>toide</i>, valige Sätted ja seejärel valige rakenduste loendist Toitesuvandid.</p>
(2) Valjuhääldid (2)	Toovad kuuldavale heli.

Klahvid

Komponent	Kirjeldus
(1) esc klahv	Kuvab süsteemiteabe, kui vajutada koos klahviga fn .
(2) fn klahv	Kuvab süsteemiteabe, kui vajutada koos paoklahviga esc .
(3) Windowsi klahv	Viib avatud rakendusest või Windowsi töölaualt tagasi avakuvale. MÄRKUS. Kui vajutate veel kord Windowsi klahvi, naasete eelmisele kuvale.
(4) Toiminguklahvid	Täidavad sageli kasutatavaid süsteemifunktsioone.
(5) Numbriluku klahv	Juhib integreeritud numbriklahvistiku funktsiooni. Vajutage seda klahvi välise klahvistiku standardse numbrifunktsiooni (tehases sisse lülitatud) ja navigeerimisfunktsiooni (seda näitavad klahvidel olevad suunanooled) vaheldumisi aktiveerimiseks. MÄRKUS. Arvuti väljalülitamise ajal aktiivne klahvistikufunktsioon taastatakse arvuti sisselülitamisel.
(6) Sisseehitatud numbriklahvistik	Tehases on see häälestatud toimima samamoodi nagu väline numbriklahvistik. Klahvistiku numbri- ja navigeerimisfunktsiooni (seda näitavad klahvidel olevad suunanooled) vaheldumisi aktiveerimiseks vajutage numbrilukuklahvi num lock .

Alaosa

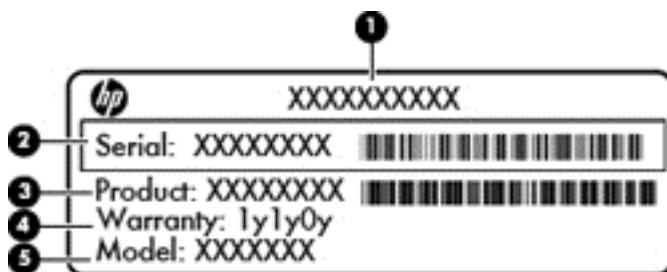
Komponent		Kirjeldus
(1)	Akusahtel	Hoiab akut.
(2)	Ventilatsiooniavad (5)	<p>Tagavad õhuvoolu sisemiste komponentide jahutamiseks.</p> <p>MÄRKUS. Arvuti ventilaator käivitub sisemiste komponentide jahutamiseks ja ülekuumenemise vältimiseks automaatselt. Arvuti kasutamisel on tavaline, et selle sisemine ventilaator aeg-ajalt sisse või välja lülitub.</p>
(3)	 Akukatte vabastusriiv	Vabastab aku akusahtlist.
(4)	 Hooldusluuk	<p>Tagab ligipääsu kõvakettasahtlile, WLAN-mooduli pesale ning mälumoodulipesadele.</p> <p>ETTEVAATUST. Süsteemi hangumise vältimiseks asendage traadita ühenduse moodul ainult sellise traadita ühenduse mooduliga, mille kasutamise on lubanud valitsusasutus, mis reguleerib traadita ühenduse seadmete kasutamist teie asukohariigis/-piirkonnas. Kui pärast mooduli asendamist kuvatakse hoiatusteade, eemaldage arvuti töö taastamiseks moodul ning võtke spikri ja toe rakenduse kaudu ühendust klienditoega. Tippige avakuval s ja seejärel valige Spikker ja tugi.</p>

Sildid

Arvutile kinnitatud sildid annavad teavet selle kohta, mida teil võib vaja minna probleemide tekkimisel süsteemi tõrkeotsingul või reisisid arvutiga välismaal. Sildid asuvad hõlpsalt juurdepääsetavates kohtades.

- Hooldussilt – annab olulist teavet, sh järgmiste osas:

 MÄRKUS. Teie arvuti sildi ilme võib selles jaotises toodud pildist erineda.

(1)	Tootenimi
(2)	Seerianumber
(3)	Tootenumber
(4)	Garantiiperiood
(5)	Mudeli kirjeldus (ainult teatud mudelitel)

Hoidke see teave käepärast, kui võtate ühendust klienditoega. Hooldussilt asub akusahtlis.

- Vastavusmärgis – sisaldab normatiivteavet arvuti kohta. Vastavusmärgis asub akusahtlis.
- Traadita ühenduse sertifitseerimismärgis või -märgised – sisaldab/sisaldavad teavet traadita ühenduse seadmete kohta ja mõne sellise riigi/piirkonna vastavusmärgist, kus nende seadmete kasutamine on heaks kiidetud. Kui arvutimudelil on üks või mitu traadita ühenduse seadet, on arvutil üks või mitu sertifitseerimismärgist. Seda teavet võib teil vaja minna välismaale reisisid. Traadita ühenduse sertifitseerimismärgised asuvad akusahtlis.

3 Ühenduse loomine võrguga

Reisides saate arvuti endaga igale poole kaasa võtta. Kuid ka kodus olles võite avastada maailma ning uurida teavet miljonitel veebisaitidel, kui kasutate arvutit ja traadita või kaabelvõrguühendust. See peatükk aitab teil maailmaga ühenduse luua.

Ühenduse loomine traadita võrguga

Traadita ühenduse tehnoloogia edastab andmeid raadiolainete, mitte kaabli kaudu. Teie arvuti võib olla varustatud ühe või mitme traadita ühenduse seadmega järgmistest.

- Traadita kohtvõrgu (WLAN) seade – ühendab arvuti traadita kohtvõrku (mida sageli nimetatakse Wi-Fi-võrguks, traadita LAN-iks või WLAN-iks) kodus, kontorites ja avalikes kohtades, nagu lennujaamad, restoranid, kohvikud, hotellid ja ülikoolid. WLAN-võrgus suhtleb arvuti traadita ühenduse seade traadita ühenduse marsruuteri või pääsupunktiga.
- Bluetooth-seade (ainult teatud mudelitel) – loob personaalvõrgu (PAN), et ühendada muude Bluetooth-ühendust võimaldavate seadmetega, nagu arvutid, telefonid, printerid, peakomplektid, kõlarid ja kaamerad. PAN-võrgus suhtleb iga seade teiste seadmetega otse ja seadmed peavad paiknema suhteliselt lähestikku, tavaliselt üksteisest kuni 10 meetri kaugusel.

Lisateabe saamiseks traadita ühenduse tehnoloogia kohta uurige spikri ja toe rakendusest asjakohast teavet ja veebisaitide linke. Tippige avakuval [s](#) ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

Traadita ühenduse juhtseadmete kasutamine

Traadita ühenduse seadmeid saab juhtida järgmiste funktsioonide ja vahendite abil.

- Traadita ühenduse nupp, lüliti või klahv (selles peatükis nimetatakse seda traadita ühenduse nupuks)
- Operatsioonisüsteemi juhtelemendid

Traadita ühenduse nupu kasutamine

Arvutil on traadita ühenduse nupp, vähemalt üks traadita ühenduse seade ja olenevalt arvuti mudelist üks või kaks traadita ühenduse märgutuld. Kõik arvuti traadita ühenduse seadmed on tehases lubatud, seega arvuti sisselülitamisel põleb traadita ühenduse märgutuli (valge).

Traadita ühenduse märgutuli näitab arvuti traadita ühenduse seadmete üldist toiteolekut, mitte ainult üksikute seadmete olekut. Kui traadita ühenduse märgutuli on valge, on vähemalt üks traadita ühenduse seade sisse lülitatud. Kui traadita ühenduse märgutuli on väljas, on kõik traadita ühenduse seadmed välja lülitatud.

 MÄRKUS. Mõnel arvutimudelil on siis, kui kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud, traadita ühenduse märgutuli kollane.

Kuna arvuti traadita ühenduse seadmed on tehases lubatud, saab traadita ühenduse nupu abil kõik traadita ühenduse seadmed korruga sisse või välja lülitada.

Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamine

Võrgu- ja ühiskasutuskeskuse abil saab häälestada ühenduse või võrgu, luua võrguga ühenduse, hallata traadita võrke ning diagnoosida ja lahendada võrguprobleeme.

Operatsioonisüsteemi juhtelementide kasutamiseks toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval ∇ ja seejärel valige **Sätted**.
2. Sisestage otsinguväljale ∇ võrk ja ühiskasutus ja seejärel valige **Võrgu- ja ühiskasutuskeskus**.

Lisateabe saamiseks tippige avakuval \mathcal{S} ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

WLAN-i kasutamine

WLAN-seadmega pääsete traadita kohtvõrku (WLAN), milles asuvad teised arvutid ja tarvikud, mis on ühendatud traadita ühenduse marsruuteri või pääsupunkti kaudu.

 MÄRKUS. Termineid *traadita ühenduse marsruuter* ja *traadita ühenduse pääsupunkt* kasutatakse sageli samas tähenduses.

- Suuremahuline WLAN, nagu ettevõtte või avalik WLAN, kasutab tavaliselt traadita ühenduse pääsupunkte, mis mahutavad suurt hulka arvuteid ja tarvikuid ning suudavad eraldada kriitilisi võrgufunktsioone.
- Kodu- või väikekontori WLAN kasutab tavaliselt traadita ühenduse marsruuterit, mis võimaldab mitmel nii traadita kui ka kaabelühendusega arvutil Interneti-ühendust ning printerit ja faile ühiselt kasutada, ilma et oleks vaja lisariist- või lisatarkvara.

Arvuti WLAN-seadme kasutamiseks tuleb luua ühendus WLAN-i infrastruktuuriga (seda pakub kas teenusepakkuja või avalik või ettevõtte võrk).

Interneti-teenuse pakkuja kasutamine

Kodus Interneti-ühendust häälestades tuleb kõigepealt luua Interneti-teenuse pakkuja (ISP) juures konto. Interneti-teenuse tellimiseks ja modemi soetamiseks võtke ühendust kohaliku Interneti-teenuse pakkujaga. Interneti-teenuse pakkuja aitab teil häälestada modemit, paigaldada võrgukaablit traadita ühendusega marsruuteri ja modemi vahele ning katsetada Interneti-teenuse tööd.

 MÄRKUS. Interneti-teenuse pakkuja annab teile Interneti-ühenduse loomiseks kasutajanime ja parooli. Märkige see teave üles ja talletage seda turvalises kohas.

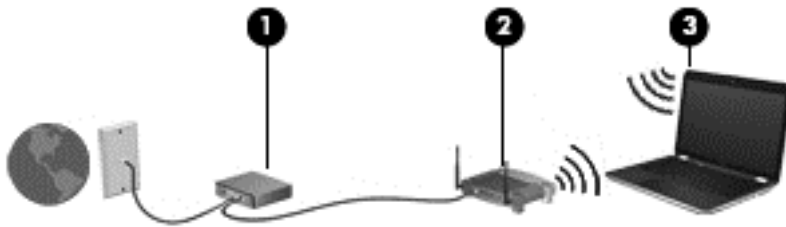
WLAN-i häälestamine

WLAN-i häälestamiseks ja Interneti-ühenduse loomiseks on vaja järgmisi seadmeid:

- lairibamodem (DSL- või kaabelmodem) **(1)** ja kiire Interneti-teenus, mis ostetakse Interneti-teenuse pakkujalt;
- traadita ühenduse marsruuter **(2)** (eraldi ostetav);
- traadita ühendust võimaldav arvuti **(3)**.

 MÄRKUS. Mõnel modemil on sisseehitatud traadita ühenduse marsruuter. Uurige Interneti-teenuse pakkujalt, millist tüüpi modem teil on.

Järgmisel joonisel on näide Interneti ühendatud traadita võrgust ja asjakohastest seadmetest.

Soovi korral saate aja jooksul Interneti pääsemiseks võrku ühendada veel traadita ja kaabelühendust toetavaid arvuteid.

WLAN-i häälestamisel abi saamiseks kasutage marsruuteri tootja või Interneti-teenuse pakkuja antud teavet.

Traadita ühenduse marsruuteri konfigureerimine

WLAN-i häälestamisel abi saamiseks kasutage marsruuteri tootja või Interneti-teenuse pakkuja antud teavet.

MÄRKUS. Traadita ühendust toetav arvuti on soovitatav alguses ühendada marsruuteriga sellega kaasas oleva kaabli abil. Kui arvuti loob edukalt Interneti-ühenduse, võite kaabli lahutada ja seejärel Interneti-ühenduse traadita võrgu kaudu luua.

WLAN-i kaitsmine

Kui häälestate uut WLAN-i või kasutate olemasolevat WLAN-i, lubage alati turvafunktsioonid, et kaitsta arvutit volitamata juurdepääsu eest. WLAN-id avalikes kohtades (tööpunktid), nagu kohvikud ja lennujaamad, ei pruugi üldse kaitset pakkuda. Kui tunnete muret oma arvuti turvalisuse pärast tööpunktiga ühenduse ajal, piirduge oma võrgutegevuses mittekonfidentsiaalsete meilisõnumite ja Interneti tavapärase sirvimisega.

Kuna traadita ühenduse raadiosignaale levivad ka väljaspool võrku, saavad teised WLAN-seadmed kaitsmata signaale kasutada. WLAN-i saab kaitsta järgmiste ettevaatusabinõudega.

- Kasutage tulemüüri.

Tulemüür kontrollib nii teie võrku saadetavaid andmeid kui ka andmepäringuid ja tõkestab kõik kahtlased üksused. Tulemüüre on saadaval nii tarkvarana kui ka riistvarana. Mõnes võrgus kasutatakse kombinatsiooni mõlemast.

- Kasutage traadita ühenduse krüptimist.

Traadita ühenduse krüptimine kasutab turvasätteid, et krüptida ja dekrüptida andmeid, mida võrgu kaudu edastatakse. Lisateabe saamiseks tippige avakuval **s** ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

WLAN-iga ühendumine

WLAN-iga ühenduse loomiseks toimige järgmiselt.

1. Veenduge, et WLAN-seade on sisse lülitatud. Kui seade on sees, põleb traadita ühenduse märgutuli valgena. Kui traadita ühenduse märgutuli ei põle, vajutage traadita ühenduse nuppu.

 MÄRKUS. Mõnel arvutimudelil on siis, kui kõik traadita ühenduse seadmed on välja lülitatud, traadita ühenduse märgutuli kollane.

2. Koputage või klõpsake Windowsi töölaual tegumiriba paremas otsas asuval teavitusalal võrguolekuikooni.
3. Valige loendis soovitud WLAN.
4. Klõpsake käsku **Ühenda**.

Kui valitud võrk on lubatud turbega WLAN, palutakse teil sisestada võrgu turvakood. Sisestage kood ja klõpsake ühenduse loomiseks nuppu **OK**.

 MÄRKUS. Kui loendis pole mitte ühtegi WLAN-i, on võimalik, et te pole mitte ühegi traadita ühenduse marsruuteri ega pääsupunkti levalias.

 MÄRKUS. Kui soovitud WLAN pole kuvatud, paremklõpsake Windowsi töölaual võrguolekuikooni ja seejärel valige **Ava Võrgu- ja ühiskasutuskeskus**. Klõpsake üksust **Häälesta uus ühendus või võrk**. Ilmub valikute loend, kus on võimalik käsitsi võrku otsida ja sellega ühendus luua või luua uus võrguühendus.

5. Ühenduse lõpule viimiseks järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Kui ühendus on loodud, asetage hiirekursor tegumiriba paremas otsas asuval teavitusalal võrguolekuikoonile ning kontrollige üle ühenduse nimi ja olek.

 MÄRKUS. Leviaala (kui kaugele traadita ühenduse signaal levib) sõltub WLAN-i seadistusest, marsruuteri tootjast ja häiretest, mida põhjustavad muud elektroonikaseadmed või ehituslikud tõkked, nagu seinad ja põrandad.

Traadita Bluetooth-seadmete kasutamine (ainult teatud mudelitel)

Bluetooth-seade pakub kaabelühenduse asemel väikse leviulatusega traadita sidet, mida kasutatakse tavaliselt järgmiste elektroonikaseadmete ühendamiseks:

- arvutid (lauaarvutid, sülearvutid, PDA-d);
- telefonid (mobiiltelefonid, juhtmeta telefonid, nutitefonid);
- pildindusseadmed (printerid, kaamerad);
- heliseadmed (peakomplektid, kõlarid);
- hiir.

Bluetooth-seadmed võimaldavad võrdõigusvõrgu kasutamist, nii et saate häälesta Bluetooth-seadmete personaalvõrgu (PAN). Teavet Bluetooth-seadmete konfigureerimise ja kasutamise kohta leiate Bluetoothi tarkvara spikrist.

Ühenduse loomine kaabelvõrguga

Kaabelühendusi on 2 tüüpi: kohtvõrguühendus (LAN-ühendus) ja modemiühendus. LAN-ühendus kasutab võrgukaablit ja on palju kiirem kui modemiühendus, mis kasutab telefonikaablit. Mõlemat kaablit müüakse eraldi.

⚠ HOIATUS! Elektrilöögi, tulekahju ja seadme kahjustamise ohu vältimiseks ärge ühendage RJ-45-pistikupessa (võrgupessa) ei modemi- ega telefonikaablit.

Ühenduse loomine kohtvõrguga (LAN)

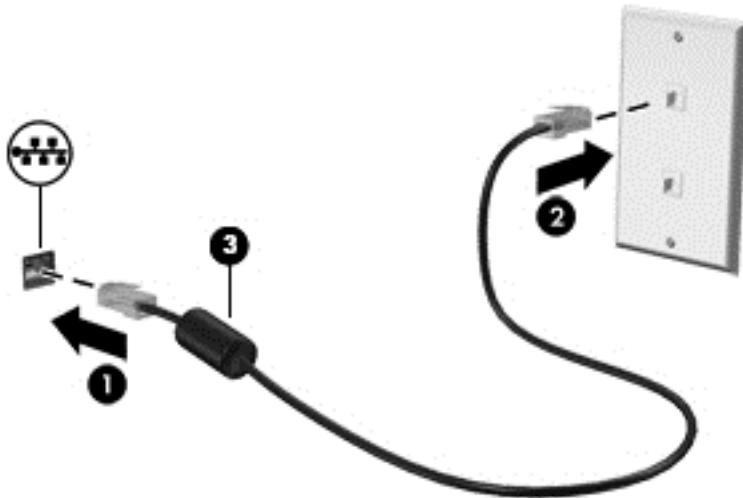
Kui soovite ühendada arvuti otse kodus oleva marsruuteriga (traadita ühenduse asemel) või kontori võrguga, kasutage kohtvõrguühendust (LAN).

LAN-ühenduse loomiseks on tarvis 8-viigulist RJ-45-võrgukaablit.

Võrgukaabli ühendamiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage võrgukaabel arvuti võrgupistikupessa **(1)**.
2. Ühendage kaabli teine ots seina võrgupistikupessa **(2)** või marsruuteriga.

📄 MÄRKUS. Kui võrgukaabliil on TV- ja raadiosignaalidest tingitud häirete eest kaitsvad mürasummutusahelad **(3)**, ühendage kaabel arvutiga nii, et mürasummutiga ots jääb arvuti poole.

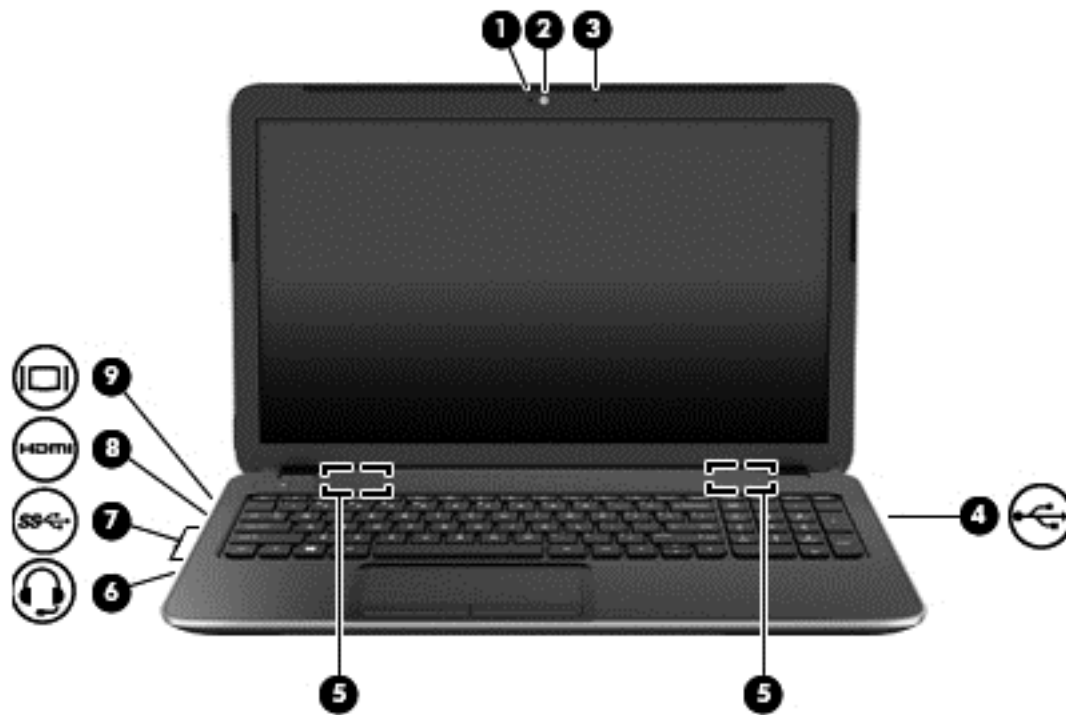

4 Meelelahutusfunktsioonide nautimine

Kasutage oma HP arvutit meelelahutuskeskusena, et veebikaamera abil suhelda, nautida ja hallata muusikat ning filme alla laadida ja vaadata. Kui soovite oma arvuti veelgi võimsamaks meelelahutuskeskuseks muuta, ühendage sellega mõni selline välisseade nagu monitor, projektor, teler, kõlarid või kõrvaklapid.

Multimeediumifunktsioonid

Siin on teie arvuti mõned multimeediumifunktsioonid.

Komponent		Kirjeldus
(1)		Veebikaamera tuli Sees: veebikaamera on kasutusel.
(2)		Veebikaamera Salvestab videoklippe ja jäädvustab fotosid. Tippige avakuval ja seejärel valige rakenduste loendist CyberLink YouCam .
(3)		Sisemikrofonid Salvestab heli.
(4)		USB 2.0 port Ühendab USB-seadme. MÄRKUS. Üksikasjalikku teavet USB-portide tüüpide kohta leiate jaotisest USB-seadme kasutamine lk 41 .
(5)		Valjuhääldid (2) Toovad kuuldavale heli.

Komponent		Kirjeldus
(6)		<p>Heliväljundi (kõrvaklapid) pistik/ helisisendi (mikrofon) pistik</p> <p>Ühendab aktiivstereokõlarid, kõrvaklapid, kuularid, peakomplekti või teleri helikaabli. Samuti ühendab valikulise peakomplekti mikrofoni. See pistikupesa ei toeta valikulisi seadmeid, mis koosnevad vaid mikrofonist.</p> <p>HOIATUS! Enda vigastamise ohu vähendamiseks reguleerige helitugevust enne kõrvaklappide, kuularite või peakomplekti kasutamist. Lisateavet ohutuse kohta leiate <i>normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest</i>. Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna <code>support</code>, valige rakendus HP Support Assistant, siis üksus Minu arvuti ja seejärel Kasutusjuhendid.</p> <p>MÄRKUS. Kui sellesse pistikupessa on ühendatud mõni seade, on arvuti kõlarid keelatud.</p> <p>MÄRKUS. Veenduge, et seadme kaablil on neljasooneline pistik, mis toetab nii heliväljundit (kõrvaklappe) kui ka helisisendit (mikrofoni).</p>
(7)		<p>USB 3.0 pordid (2)</p> <p>Ühendavad USB spetsifikatsiooni 3.0 kasutavad seadmed ja võimaldavad USB-ühenduse täiustatud jõudlust.</p> <p>MÄRKUS. Üksikasjalikku teavet USB-portide tüüpide kohta leiate jaotisest USB-seadme kasutamine lk 41.</p>
(8)		<p>HDMI-port</p> <p>Ühendab valikulise video- või heliseadme, nt kõrglahutusega teleri, mis tahes ühilduva digitaal- või helikomponendi või kiire HDMI-seadme.</p>
(9)		<p>Välise monitori port</p> <p>Ühendab välise VGA-liidesega monitori või projektori.</p>

Veebikaamera kasutamine

Teie arvutil on sisseehitatud veebikaamera – võimas suhtlustööriist, mille abil saab sõprade ja kolleegidega suhelda nii kõrvaltoast kui ka teiselt poolt maakera. Veebikaameraga saate kiirsõnumside tarkvaraga videot voogedastada, seda jäädvustada ja ühiskasutusse anda ja teha fotosid.

- ▲ Veebikaamera käivitamiseks tippige avakuval `c` ja seejärel valige rakenduste loendist **CyberLink YouCam**.

Lisateavet veebikaamera kasutamise kohta leiate spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval `s` ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

Heli kasutamine

Soovi korral saate oma arvutiga esitada muusika-CD-sid, laadida alla ja kuulata muusikat, esitada voogedastuse abil helisisu (sh raadiot) veebist, salvestada heli või miksida heli ja video, et luua multimeediume. Kuulamisnaudingut täiustamiseks ühendage arvutiga välised heliseadmed, nagu kõlarid või kõrvaklapid.

Kõlarite ühendamine

Juhtmega kõlarid saab arvutiga ühendada arvuti USB-pordi või heliväljundi (kõrvaklappide) pistikupesa või dokkimisjaama kaudu.

Kui soovite ühendada arvutiga *juhtmevabad* kõlarid, järgige tootja juhiseid. Teavet kõrglahutusega kõlarite ühendamise kohta leiate jaotist [HDMI-heli konfigureerimine lk 24](#). Enne kõlarite ühendamist vähendage helitugevust.

Kõrvaklappide ühendamine

Arvuti kõrvaklappide pistikupessa saate ühendada juhtmega kõrvaklapid.

Kui soovite ühendada arvutiga *juhtmevabad* kõrvaklapid, järgige tootja juhiseid.

⚠ HOIATUS! Kuulmise kahjustamise ohu maandamiseks vähendage helitugevust enne kõrvaklappide, kuularite või peakomplekti kasutamist. Lisateavet ohutuse kohta leiate *normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest*. Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna `support`, valige rakendus **HP Support Assistant**, siis üksus **Minu arvuti** ja seejärel **Kasutusjuhendid**.

Mikrofoni ühendamine

Heli salvestamiseks ühendage mikrofoni arvuti mikrofoni pistikupessa. Parimate salvestustulemuste saavutamiseks rääkige otse mikrofoni ja salvestage heli kohas, kus pole taustmüra.

Heli kontrollimine

Arvuti helifunktsioonide kontrollimiseks toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval `j` ja seejärel valige rakenduste loendis **Juhtpaneel**.
2. Valige **Riistvara ja heli** ja seejärel **Heli**.
3. Kui heliaken avaneb, valige sakk **Helid**. Valige jaotisest **Programmisisündmused** mõni helisündmus, näiteks piiks või alarm, ja seejärel klõpsake nuppu **Testi**.

Seepeale peaksite kõlaritest või ühendatud kõrvaklappidest heli kuulma.

Arvuti salvestusfunktsioonide kontrollimiseks toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval `h` ja seejärel valige **Helisalvesti**.
2. Klõpsake üksust **Alusta salvestamist** ja rääkige mikrofoni.
3. Salvestage fail töölauale.
4. Avage multimeediumiprogramm ja esitage salvestis.

Arvuti helisätete kontrollimiseks või muutmiseks toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval `j` ja seejärel valige rakenduste loendis **Juhtpaneel**.
2. Valige **Riistvara ja heli** ja seejärel **Heli**.

Video kasutamine

Teie arvuti on ka võimas videoseade, millega saate lemmikveebisaitidelt voogesitust kasutades videoid vaadata ning videoid ja filme alla laadida, et neid siis arvuti abil võrguühenduseta nautida.

Vaatamisnaudingu täiustamiseks ühendage ühte arvuti videoportidest väline monitor, projektor või teler. Enamikul arvutitel on VGA-port, millega saab ühendada analoogvideoseadmed. Mõnel arvutil

on ka kõrglahutusega multimeediumiliidese (HDMI) port, mille abil saab ühendada kõrglahutusega monitori või teleri.

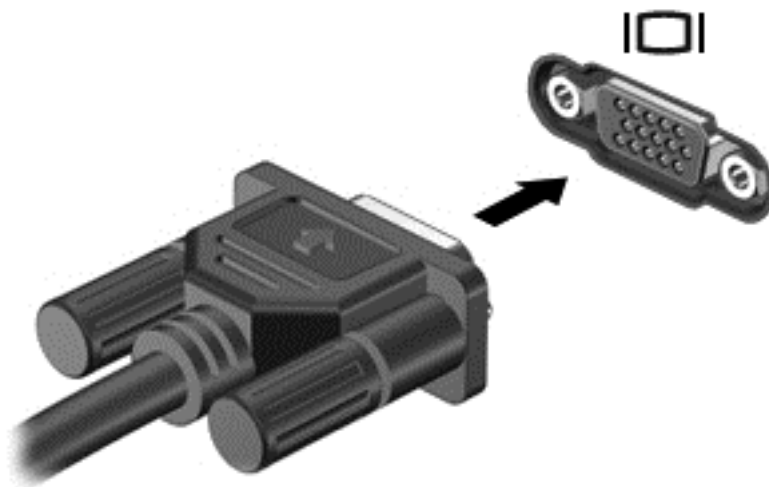
 NB! Veenduge, et ühendate välisseadme arvuti õigesse porti ja kasutate õiget kaablit. Vaadake seadme tootja juhiseid.

VGA-monitori või projektori ühendamine

Arvutiekraani kujutise nägemiseks välisel VGA-monitoril või selle projitseerimiseks esitluse tarbeks ühendage monitor või projektor arvuti VGA-porti.

Monitori või projektori ühendamine.

1. Ühendage monitori või projektori VGA-kaabel joonisel kujutatud viisil arvuti VGA-porti.

2. Ekraanikujutise 4 kuvaoleku vaheldumisi aktiveerimiseks vajutage klahvi **f4**.

- **Ainult arvuti ekraan:** ekraanikujutis kuvatakse ainult arvutis.
- **Dubleeri:** ekraanikujutis kuvatakse *korraga* nii arvutis kui ka välisseadmes.
- **Laienda:** ekraanikujutis laiendatakse *korraga* üle arvuti ekraani ja välisseadme ekraani.
- **Ainult teine ekraan:** ekraanikujutis kuvatakse ainult välisseadmes.

Iga kord, kui kiirklahvi fn + **f4** vajutate, muutub kuvaolek.

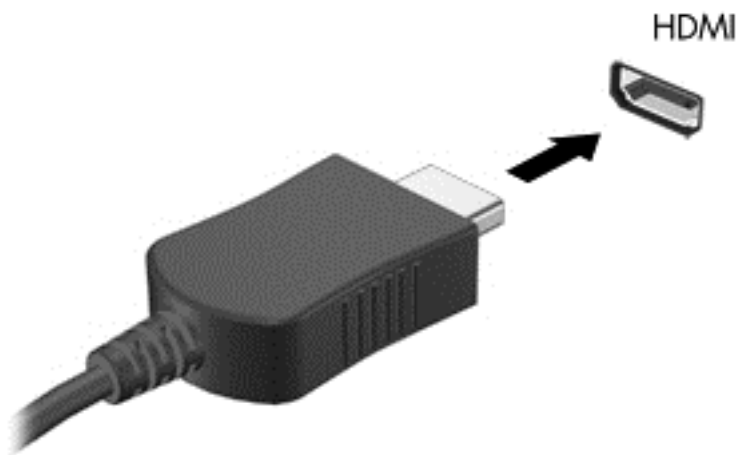
 MÄRKUS. Parimate tulemuste saamiseks, seda eelkõige juhul, kui kasutate valikut "Laienda", seadistage välise seadme ekraani eraldusvõimet. Tippige avakuval **j** ja seejärel valige rakenduste loendis **Juhtpaneel**. Valige **Ilme ja isikupärastamine**. Valiku **Ekraan** all valige **Reguleeri ekraani eraldusvõimet**.

HDMI-seadme ühendamine

 MÄRKUS. HDMI-seadme ühendamiseks arvutiga on teil tarvis HDMI-kaablit (müüakse eraldi).

Arvuti ekraanikujutise nägemiseks kõrglahutusega teleris või monitoril ühendage kõrglahutusega seade vastavalt järgmistele juhistele.

1. Sisestage HDMI-kaabli üks ots arvuti HDMI-porti.

2. Ühendage kaabli teine ots kõrglahutusega teleri või monitoriga.
3. Arvuti ekraanikujutise 4 kuvaoleku vaheldumisi aktiveerimiseks vajutage klahvi **f4**.
 - **Ainult arvuti ekraan:** ekraanikujutis kuvatakse ainult arvutis.
 - **Dubleeri:** ekraanikujutis kuvatakse *korraga* nii arvutis kui ka välisseadmes.
 - **Laienda:** ekraanikujutis laiendatakse *korraga* üle arvuti ekraani ja välisseadme ekraani.
 - **Ainult teine ekraan:** ekraanikujutis kuvatakse ainult välisseadmes.

Iga kord, kui kiirklahvi **fn + f4** vajutate, muutub kuvaolek.

 MÄRKUS. Parimate tulemuste saamiseks, seda eelkõige juhul, kui kasutate valikut "Laienda", seadistage välise seadme ekraani eraldusvõimet. Tippige avakuval **j** ja seejärel valige rakenduste loendis **Juhtpaneel**. Valige **Ilme ja isikupärastamine**. Valiku **Ekraan** all valige **Reguleeri ekraani eraldusvõimet**.

HDMI-heli konfigureerimine

HDMI on ainus videoliides, mis toetab kõrglahutusega videot *ja heli*. Pärast HDMI-teleri ühendamist arvutiga saate HDMI-heli sisse lülitada järgmiste toimingutega.

1. Paremklopsake Windowsi töölaua tegumiriba paremas otsas teavitusalal ikooni **Kõlarid** ja seejärel valige **Taasesitusseadmed**.
2. Valige vahekaardil **Taasesitus** digitaalväljundseadme nimi.
3. Klõpsake üksust **Tee vaikesätteks** ja seejärel üksust **OK**.

Helivoo taastamiseks arvutikõlarites toimige järgmiselt.

1. Paremklopsake Windowsi töölaua tegumiriba paremas otsas teavitusalal ikooni **Kõlarid** ja seejärel klõpsake käsku **Taasesitusseadmed**.
2. Klõpsake vahekaardil **Taasesitus** üksust **Kõlarid ja kõrvaklapid**.
3. Klõpsake üksust **Tee vaikesätteks** ja seejärel üksust **OK**.

Intel Wireless Display ja Wireless Musicu kasutamine (ainult teatud mudelitel)

Intel® Wireless Display ja Wireless Musicu abil saate traadita ühenduse adapterit (eraldi ostetav) kasutades edastada arvuti sisu juhtmevabalt vastuvõtjasse või kuvamisseadmesse, nagu HD-teler, monitor, projektor, mängukonsool, Blu-ray-pleier või digitaalne videosalvesti. Traadita adapteri kasutamise üksikasjad leiate tootja juhistest.

- ▲ Intel Wireless Display avamiseks tippige avakuval **w** ja seejärel valige **Intel WiDi**.

 MÄRKUS. Enne traadita ühenduse kuva funktsiooni kasutamist veenduge, et traadita ühendusega seade on sisse lülitatud.

Heli- ja videofailide haldamine

CyberLink PowerDVD aitab teil hallata ja redigeerida oma foto- ja videokolleksioone.

- ▲ CyberLink PowerDVD avamiseks tippige avakuval **c** ja seejärel valige **CyberLink PowerDVD**.

CyberLink PowerDVD kasutamise kohta lisateabe saamiseks vaadake selle tarkvara spikrit.

5 Puutežestide, osutusseadmete ja klaviatuuri abil navigeerimine

Arvuti võimaldab lisaks klaviatuuri ja hiire kasutamisele ka puutežestide abil navigeerimist. Puutežestide kasutatakse arvuti puuteplaadil.

 MÄRKUS. Arvuti USB-portidesse saate soovi korral ühendada ka välise USB-hiire (eraldi müügil).

Vaadake üle arvutiga kaasas olev *Windows 8 põhitõdede juhend*. Juhend sisaldab teavet puuteplaadi, puutekraani ja klaviatuuri abil sageli tehtavate toimingute kohta.

Teatud arvutimudelitel on sageli kasutatavate toimingute tegemiseks ka spetsiaalsed toiminguklahvid ning kiirklahvifunktsioonid.

Mõnel arvutimudelil võib olla ka integreeritud numbriklahvistik.

Puuteplaadi kasutamine

Puuteplaadi abil saab arvutis hõlpsate sõrmeliigutuste abil navigeerida.

Puutežestide saab sätteid, nupukonfiguratsioone, klõpsamiskiirust ja kursorisuvandeid muutes kohandada. Tippige avakuval **⌵**, valige **Juhtpaneel** ja seejärel klõpsake üksust **Riistvara ja heli**. Valiku **Seadmed ja printerid** all valige **Hiir**.

Puuteplaadižestide kasutamine

Puuteplaadiga saab kursorit juhtida sõrmede abil.

 NÄPUNÄIDE. Kasutage puuteplaadi vasak- ja parempoolset nuppu samamoodi nagu välise hiire vasak- ja parempoolset nuppu.

 MÄRKUS. Puuteplaadižestid pole mõnes rakenduses toetatud.

Žestide esitlemiseks toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval **⌵**, valige **Juhtpaneel** ja seejärel klõpsake üksust **Riistvara ja heli**.
2. Valige **Synaptics TouchPad**.
3. Klõpsake mõne žesti esitluse aktiveerimiseks asjakohast žesti.

Mõne žesti välja- või sisselülitamiseks toimige järgmiselt.

1. Märkige või tühjendage kuval **Synaptics TouchPad** selle žesti ruut, mille soovite sisse või välja lülitada.
2. Klõpsake **Rakenda** ja seejärel klõpsake **OK**.

Koputamine

Mõne ekraanil kuvatava üksuse valimiseks kasutage puuteplaadil koputusfunktsiooni.

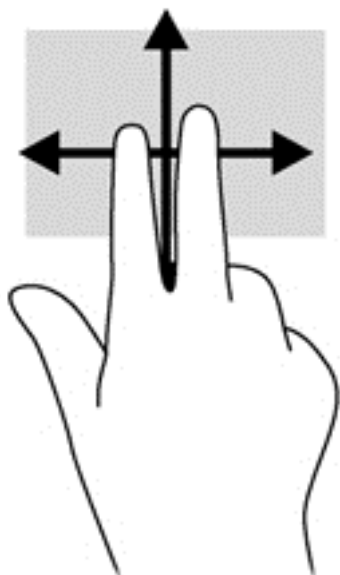
- Osutage ekraanil üksusele ja seejärel koputage (ühekordselt) valiku tegemiseks sõrmega puuteplaadialal. Üksuse avamiseks tehke topeltkoputus.

Sirvimine

Kerimisžestist on abi, kui soovite lehel või pildil üles, alla, vasakule või paremale liikuda.

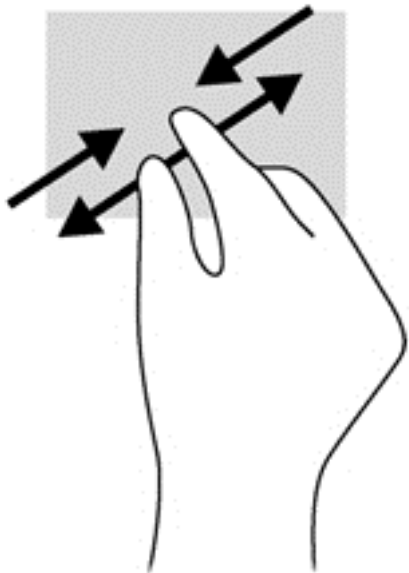
- Asetage kaks sõrme (nii et nende vahel oleks väike vahe) puuteplaadialale ja seejärel lohistage neid üles, alla, vasakule või paremale.

Kokkusurumine/suumimine

Kokkusurumisest võimaldab pilte ja teksti vähendada ning suumimisest neid suurendada.

- Suurendamiseks asetage kaks sõrme koos puuteplaadialale ja seejärel viige sõrmed lahku.
- Vähendamiseks asetage kaks sõrme lahus puuteplaadialale ja seejärel viige sõrmed kokku.

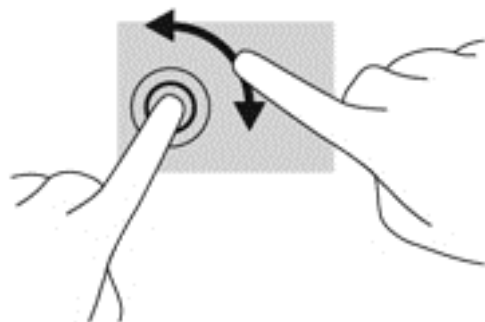

Pööramine (ainult teatud mudelid)

Pööramisest abil saate pöörata üksusi, näiteks pilte.

- Osutage kursoriga objektile ja asetage vasak nimetissõrm puuteplaadialale. Liigutage parema käe nimetissõrme kaares kella kaheteistkümne asendist kella kolme asendisse. Tagasi pööramiseks viige nimetissõrm kella kolme asendist kella kaheteistkümne asendisse.

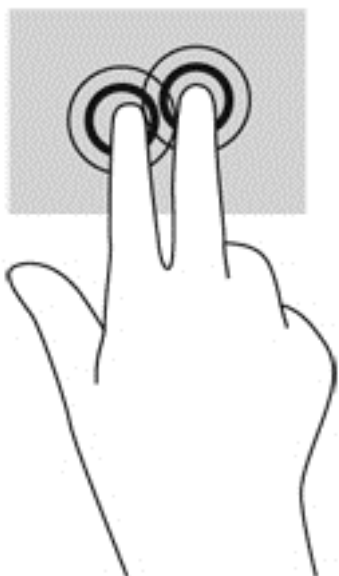
 MÄRKUS. Pööramisest on mõeldud kasutamiseks teatud rakenduste puhul selle objektide või piltide juhtimiseks. Pööramisest ei pruugi kõikide rakenduste puhul toimida.

Kahe sõrmega klõpsamine (ainult teatud mudelitel)

Kahe sõrmega klõpsamine võimaldab ekraanil kuvatud objekti menüüs valikuid teha.

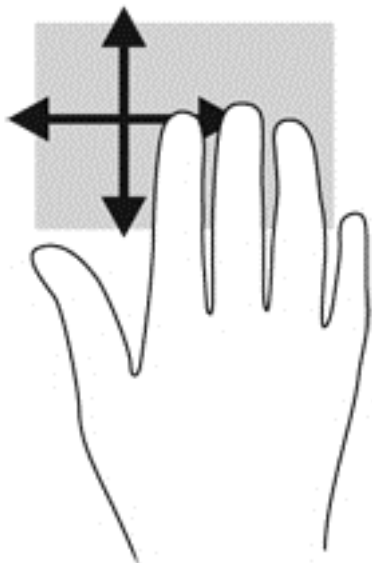
- Valitud objekti suvandite menüü avamiseks asetage kaks sõrme puuteplaadialale ja vajutage.

Sirvimine (ainult teatud mudelitel)

Sirvimisžesti saab kasutada kuvadel navigeerimiseks või dokumentide kiireks kerimiseks.

- Asetage kolm sõrme puuteplaadialale ja tehke kiireid sirvimisliigutusi kas üles, alla, vasakule või paremale.

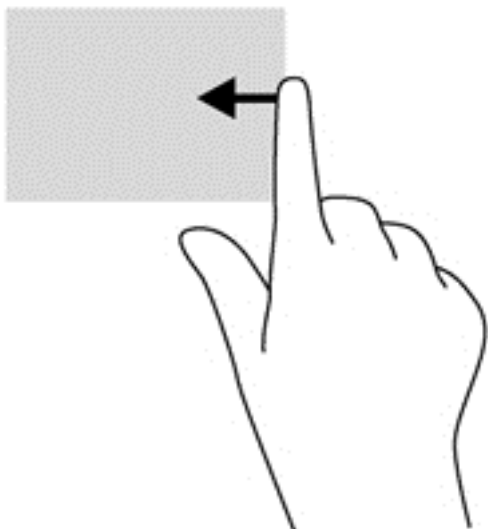
Servanipsud

Servanipsud võimaldavad sätteid muuta ning rakendusi otsida või kasutada.

Parema serva nips

Parema serva nipsu abil pääsete juurde tuumnuppudele, mis võimaldavad sisu otsida, ühiskasutusse anda, rakendusi käivitada, seadmeid kasutada või sätteid muuta.

- Tuumnuppude kuvamiseks nipsake õrnalt sõrmega ekraani paremast servast.

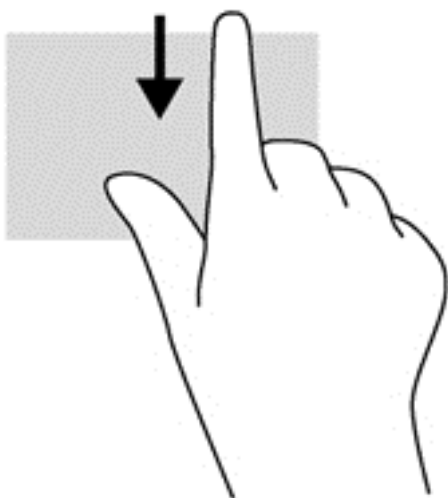

Ülaserva nips

Ülaserva tõmbe abil saate avada avakuval üksuse **Kõik rakendused**.

 NB! Avatud rakenduse korral võib ülaserva nipsu funktsioon olenevalt rakendusest erineda.

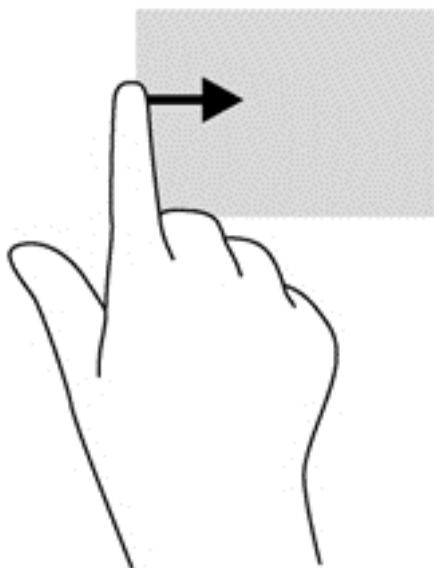
- Saadaolevate rakenduste kuvamiseks nipsake õrnalt sõrmega ekraani ülaservast.

Vasaku serva nips

Vasaku serva nipsuga pääsete juurde hiljuti avatud rakendustele ning nii saate avatud rakendusi kiiresti vaheldumisi aktiveerida.

- Rakenduste vaheldumisi aktiveerimiseks tõmmake sõrmega puuteplaadi vasakust servast.

Klaviatuuri ja hiire kasutamine

Klaviatuuri ja hiire abil saate sisestada teksti, valida üksusi, sirvida ning teha samu toiminguid nagu puutežestidega. Samuti võimaldavad klaviatuuri toimingu- ja kiirklahvid teatud erifunktsioonide tegemist.

 NÄPUNÄIDE. Windowsi klahv klaviatuuril võimaldab teil avatud rakendusest või Windowsi töölaualt kiiresti avakuvale naasta. Kui vajutate veel kord Windowsi klahvi, naasete eelmisele kuvale.

 MÄRKUS. Olenevalt riigist/piirkonnast võivad klaviatuuri klahvid ja nende funktsioonid selles jaotises kirjeldatutest erineda.

Klahvide kasutamine

Arvuti pakub teatud klahvide ja klahvikombinatsioonide abil teabele juurde pääsemiseks ja toimingute tegemiseks eri viise.

Toiminguklahvide kasutamine

Toiminguklahv täidab sellele määratud funktsiooni. Klahvidel **f1–f4** ja **f6–f12** kujutatud ikoonid tähistavad klahvide funktsioone.

Toiminguklahvi funktsiooni kasutamiseks vajutage ja hoidke klahvi all.

Toiminguklahvide funktsioon on tehases lubatud. Selle funktsiooni saab keelata häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS). Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamise juhised leiata peatükist [Häälestusutiliidi Setup Utility \(BIOS\) ja diagnostikautiliidi System Diagnostics kasutamine lk 61](#). Kui häälestusutiliit on avatud, järgige ekraani allosas kuvatavaid juhiseid.

Pärast toiminguklahvide funktsiooni keelamist tuleb määratud funktsiooni täitmiseks vajutada koos asjakohase toiminguklahviga klahvi **fn**.

 ETTEVAATUST. Olge häälestusutiliidis Setup Utility muudatuste tegemisel äärmiselt ettevaatlik. Vead võivad takistada arvuti korralikku tööd.

Ikoon	Klahv	Kirjeldus
	f1	Avab spikri ja toe rakenduse, mis sisaldab õppematerjale, teavet Windowsi ja arvuti kohta, vastuseid küsimustele ning arvuti värskendusvõimalusi. Spikri ja toe rakendus sisaldab ka automatiseeritud tõrkeotsinguriistu ja annab juurdepääsu klienditoele.
	f2	Vähendab järk-järgult ekraani heledust, kui hoiate klahvi all.
	f3	Suurendab järk-järgult ekraani heledust, kui hoiate klahvi all.
	f4	Vahetab ekraanikujutise kuvamiskohta süsteemiga ühendatud kuvamisseadmete vahel. Näiteks kui arvutiga on ühendatud monitor, lülitab selle klahvi vajutamine ekraanikujutise arvutiekraanilt monitori või samaaegselt nii arvutiekraani kui ka monitori. Enamik väliseid monitore saavad arvutist videoteavet VGA-videostandardi kaudu. Selle toiminguklahviga saate lülitada kujutise ka muudesse seadmetesse, mis arvutist videoteavet vastu võtavad.
	f6	Vaigistab ja taastab heli kõlarites.
	f7	Vähendab järk-järgult helitugevust, kui hoiate klahvi all.
	f8	Suurendab järk-järgult helitugevust, kui hoiate klahvi all.
	f9	Esitab heli-CD eelmise loo või DVD või BD eelmise osa.
	f10	Alustab heli-CD, DVD või BD esitust, peatab esituse või jätkab esitust.
	f11	Esitab heli-CD järgmise loo või DVD või BD järgmise osa.
	f12	Lülitab traadita ühenduse funktsiooni sisse või välja. MÄRKUS. Traadita ühenduse kasutamiseks peab olema häälestatud traadita võrk.

Microsoft Windows 8 kiirklahvide kasutamine

Microsoft Windows 8 võimaldab toimingute kiireks tegemiseks kasutada operatsioonisüsteemi kiirklahve. Toimingu tegemiseks vajutage Windowsi klahvi koos kombinatsiooni teise klahviga.

Kiirklahv	Klahv	Kirjeldus
		Viib avatud rakendusest või Windowsi töölaualt tagasi avakuvale. MÄRKUS. Kui vajutate klahvi veel kord, naasete eelmisele kuvale.
	+ C	Kuvab tuumnupud.

Kiirklahv	Klahv	Kirjeldus
 +	d	Avab Windowsi töölaua.
 +	o	Lülitab automaatpööramise sisse või välja.
 +	tab	Aktiveerib vaheldumisi avatud rakendusi. MÄRKUS. Jätkake klahvikombinatsiooni vajutamist, kuni kuvatakse soovitud rakendus.
alt	+ f4	Suleb aktiivse rakenduse.

Lisateavet Windows 8 kiirklahvide kohta leiate rakendusest **Spikker ja tugi**. Tippige avakuval **s** ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

Kiirklahvide kasutamine

Kiirklahv on kombinatsioon klahvist **fn** ja paoklahvist **esc**.kiirklahvid, tuvastamine

Kiirklahvi kasutamine:

- ▲ Vajutage lühidalt klahvi **fn** ja seejärel lühidalt kiirklahvikombinatsiooni teist klahvi.

Funktsioon	Kiirklahv	Kirjeldus
Kuvab süsteemiteabe.	fn + esc	Kuvab teavet süsteemi riistvarakomponentide kohta ja süsteemi BIOS-i versiooninumbri.

Integreeritud numbriklahvistiku kasutamine

Arvutil on integreeritud numbriklahvistik ning arvuti toetab ka välist numbriklahvistikku või välist numbriklahvistikuga klaviatuuri.

Komponent	Kirjeldus
Numbriluku klahv	Juhib integreeritud numbriklahvistiku funktsiooni. Vajutage seda klahvi välise klahvistiku standardse numbrifunktsiooni (tehases sisse lülitatud) ja navigeerimisfunktsiooni (seda näitavad klahvidel olevad suunanööd) vaheldumisi aktiveerimiseks. MÄRKUS. Arvuti väljalülitamise ajal aktiivne klahvistikufunktsioon taastatakse arvuti sisselülitamisel.
Sisseehitatud numbriklahvistik	Tehases on see häälestatud toimima samamoodi nagu väline numbriklahvistik. Klahvistiku numbr- ja navigeerimisfunktsiooni (seda näitavad klahvidel olevad suunanööd) vaheldumisi aktiveerimiseks vajutage numbrilukuklahvi num lock .

6 Toitehaldus

Arvuti saab töötada nii aku- kui ka välistoitel. Kui arvuti töötab akutoitel ja selle laadimiseks pole vahelduvvooluallikat saadaval, on oluline aku laetust jälgida ja akut säästa. Arvuti toetab energiarežiime, mis haldavad arvuti energiakasutust ja säästmist, nii et saate leida tasakaalu jõudluse ning aku säästmise vahel.

Une- või talveunerežiimi käivitamine

Microsoft® Windowsil on kaks energiasäästurežiimi: une- ja talveunerežiim.

- Unerežiim – unerežiim käivitatakse automaatselt pärast passiivsusperioodi, kui arvuti töötab akul või vooluvõrgus. Teie töö salvestatakse mällu, mis võimaldab unerežiimist väljumisel kiiresti tööd jätkata. Unerežiimi saab ka käsitsi käivitada. Lisateavet leiate jaotisest [Unerežiimi käivitamine ja sellest väljumine lk 35](#).
- Talveunerežiim – see režiim käivitatakse automaatselt, kui aku tühjeneb kriitilise tasemeni. Talveunerežiimis salvestatakse teie töö kõvakettale uinakufaili ja arvuti lülitub välja.

 MÄRKUS. Kui soovite talveunerežiimi käsitsi käivitada, tuleb talveunerežiim toitesuvandite (Energiarežiimi suvandid) kaudu lubada. Lisateavet leiate jaotisest [Kasutajapoolse käivitusega talveunerežiimi lubamine ja sellest väljumine lk 35](#).

 ETTEVAATUST. Võimaliku heli- ja videokvaliteedi halvenemise, teabekao või heli või video esituse funktsiooni kao riski vähendamiseks ärge käivitage ketta või välise meediumikaardi lugemisel või sellele kirjutamisel unerežiimi.

 MÄRKUS. Sel ajal kui arvuti on une- või talveunerežiimis, pole võimalik luua mitte mingit tüüpi võrguühendust ega teha mis tahes arvutitoiminguid.

Intel Rapid Start Technology (ainult teatud mudelitel)

Teatud mudelite puhul on vaikimisi lubatud funktsioon Intel Rapid Start Technology (RST). Rapid Start Technology võimaldab arvutil pärast jõudeolekut kiiresti tööd jätkata.

Rapid Start Technology haldab arvuti energiasäästusuvandeid järgmiselt.

- Unerežiim – Rapid Start Technology võimaldab valida unerežiimi. Unerežiimist väljumiseks vajutage mis tahes klahvi, aktiveerige puuteplaat või vajutage korraks toitenuppu.
- Talveunerežiim – Rapid Start Technology käivitab talveunerežiimi, kui arvuti on unerežiimis ja seda (akutoitel või välistoitel töötades) teatud aja jooksul ei kasutata või kui aku laetus langeb kriitilisele tasemele. Kui arvuti on talveunerežiimis, tuleb töö jätkamiseks vajutada toitenuppu.

 MÄRKUS. Rapid Start Technology saab häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS) keelata. Kui soovite talveunerežiimi käsitsi käivitada, tuleb talveunerežiimi kasutajapoolne käivitamine toitesuvandite (Energiarežiimi suvandid) kaudu lubada. Vt [Kasutajapoolse käivitusega talveunerežiimi lubamine ja sellest väljumine lk 35](#).

Unerežiimi käivitamine ja sellest väljumine

Kui arvuti on sisse lülitatud, on unerežiimi käivitamiseks järgmised võimalused.

- Sulgege ekraan.
- Tuumnuppude kuvamiseks osutage **avakuval** parempoolsele üla- või allnurgale. Klõpsake **Sätted**, seejärel klõpsake ikooni **Toide**, seejärel klõpsake **Unerežiim**.

Unerežiimist väljumiseks toimige järgmiselt.

- Vajutage lühidalt toitenuppu.
- Kui ekraan on suletud, avage see.
- Vajutage klaviatuuril mõnd klahvi.
- Koputage puuteplaadil või libistage sellest sõrmega üle.

Kui arvuti väljub unerežiimist, süttivad toite märgutuled ning ekraanil kuvatakse pooleli olev töö.

 MÄRKUS. Kui olete määranud ärkamisel parooli nõudmise, tuleb teil pooleli oleva tööga kuva ekraanile saamiseks sisestada Windowsi parool.

Kasutajapoolse käivitusega talveunerežiimi lubamine ja sellest väljumine

Toitesuvandite abil saate lubada kasutajapoolse käivitamisega talveunerežiimi ning muuta muid toitesätteid ja ajalõppe.

1. Sisestage avakuval sõna *toide*, valige **Sätted** ja seejärel valige rakenduste loendist **Toitesuvandid**.
2. Klõpsake vasakul paanil üksust **Valige toitenupule funktsioon**.
3. Klõpsake üksust **Muuda sätteid, mis ei ole hetkel kättesaadavad**.
4. Valige jaotisest **Toitenupule vajutamisel** üksus **Talveunerežiim**.
5. Klõpsake üksust **Salvesta muudatused**.

Talveunerežiimist väljumiseks vajutage lühidalt toitenuppu. Toite märgutuled süttivad ja ekraanil kuvatakse pooleli olev töö.

 MÄRKUS. Kui olete määranud ärkamisel parooli nõudmise, tuleb teil oma töö ekraanile saamiseks sisestada Windowsi parool.

Paroolikaitse seadistamine äratamisel

Kui soovite häälestada arvuti une- või talveunerežiimist väljudes parooli küsima, toimige järgmiselt.

1. Sisestage avakuval sõna *toide*, valige **Sätted** ja seejärel valige **Toitesuvandid**.
2. Klõpsake vasakul paanil üksust **Nõua ärkamisel parooli**.
3. Klõpsake üksust **Muuda sätteid, mis ei ole hetkel kättesaadavad**.
4. Klõpsake üksust **Nõua parooli (soovitatav)**.

 MÄRKUS. Kui teil on vaja luua kasutajakonto parool või muuta praegust parooli, klõpsake üksust **Kasutajakonto parooli kehtestamine või muutmine** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid. Kui teil pole vaja parooli luua ega muuta, jätkake toimingust 5.

5. Klõpsake üksust **Salvesta muudatused**.

Toitemõõdiku ja -sätete kasutamine

Toitemõõdik asub Windowsi töölaual. Toitemõõdiku abil pääsete kiiresti juurde toitesätetele ja saate vaadata allesjäänud laetuse taset.

- Laetuse taseme protsendi ja praeguse energiarežiimi kuvamiseks osutage kursoriga Windowsi töölaual toitemõõdiku ikoonile.
- Toitesuvandite kasutamiseks või energiarežiimi vahetamiseks klõpsake toitemõõdiku ikooni ja valige loendist soovitud üksus. Samuti võite sisestada avakuval sõna `toide`, valida üksuse **Sätted** ja seejärel valida üksuse **Energiaarežiimi suvandid**.

Toitemõõdiku eri ikoonid näitavad, kas arvuti töötab aku- või välistoitel. Kui aku laetus on madalal või kriitilisel tasemel, kuvatakse koos ikooniga ka teade.

Arvuti kasutamine akutoitel

Kui arvutis on laetud aku ja arvuti pole ühendatud välistoitega, töötab arvuti akutoitel. Kui arvutis on laetud aku ning arvutist lahutatakse vahelduvvooluadapter, lülitub arvuti automaatselt akutoitele ja ekraani heledus väheneb aku säästmiseks. Kui arvuti on välja lülitatud ja vooluvõrgust lahutatud, tühjeneb arvutis olev aku tasapisi.

Aku kasutusaeg võib olenevalt toitehaldussätetest, arvutis töötavatest programmidest, ekraani heledusest, arvutiga ühendatud välisseadmetest ja muudest teguritest erineda.

Eemaldatava aku eemaldamine

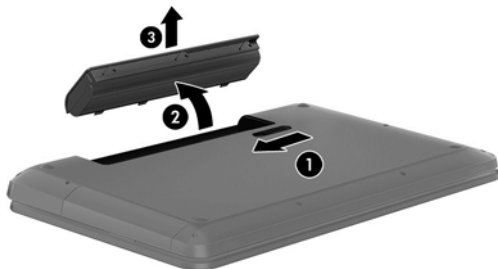
HOIATUS! Võimalike ohtude vähendamiseks kasutage ainult arvutiga kaasas olevat eemaldatavat akut, HP asendusakut või ühilduvat HP esindusest ostetud akut.

ETTEVAATUST. Eemaldatava aku eemaldamine siis, kui see on arvuti ainus toiteallikas, võib põhjustada teabekao. Teabekao vältimiseks salvestage oma töö ja lülitage arvuti operatsioonisüsteemi kaudu välja enne, kui aku eemaldate.

1. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi.
2. Lükake aku vabastamiseks vabastusriivi (1).

MÄRKUS. Aku vabastusriiv liigub automaatselt tagasi algasendisse.

3. Tõstke akut (2) servast ülespoole ja võtke see arvutist välja (3).

Akuteabe otsimine

Aku oleku jälgimiseks või selle tuvastamiseks, kas aku ei hoia enam laengut, kasutage HP Support Assistantis saadaolevat akukontrolli. Akuteabe kuvamiseks sisestage avakuval sõna `support`, siis valige rakendus **HP Support Assistant** ja viimaks valige **Battery and performance** (Aku ja jõudlus).

HP Support Assistantis on aku jaoks saadaval järgmine teave ja järgmised tööriistad:

- akukontroll;
- teave akutüüpide, spetsifikatsiooni, kasutusigade ja mahtuvuste kohta.

Akutoite säilitamine

Näpunäited akutoite säästmiseks ja aku kasutusaja pikendamiseks:

- Vähendage ekraani heledust.
- Valige toitesuvanditest režiim **Energiasäästja**.
- Eemaldage arvutist aku, kui te seda ei kasuta ega lae.
- Lülitage välja traadita ühenduse seadmed, kui te neid ei kasuta.
- Lahutage välisseadmed, mida te ei kasuta ja mis ei ole ühendatud välistoitega, näiteks USB-porti ühendatud väline kõvaketas.
- Peatage, keelake või eemaldage kõik välised meediumikaardid, mida te ei kasuta.
- Kui lõpetate arvutiga töötamise, käivitage unerežiim või lülitage arvuti välja.

Aku madala laetuse taseme tuvastamine

Kui arvuti ainsaks toiteallikaks oleva aku laetuse tase langeb madalale või kriitilisele tasemele, võib toimuda järgmine.

- Aku märgutuli (ainult teatud mudelitel) näitab aku laetuse madalat või kriitilist taset.

– või –

- Windowsi töölaual olev toitemõõdiku ikoon näitab aku madala või kriitilise laetuse teatist.

MÄRKUS. Lisateavet toitemõõdiku kohta leiate jaotisest [Toitemõõdiku ja -sätete kasutamine lk 36](#).

Aku kriitilise taseme korral toimib arvuti järgmiselt.

- Kui talveunerežiim ei ole lubatud ja arvuti on sisse lülitatud või unerežiimis, jääb arvuti korraks unerežiimi ja lülitub seejärel välja ning kõik salvestamata andmed lähevad kaotsi.
- Kui talveunerežiim on lubatud ja arvuti töötab või on unerežiimis, käivitab arvuti talveunerežiimi.

Aku laetuse madala taseme lahendamine

Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui välistoide on saadaval

- Ühendage vahelduvvooluadapter.
- Ühendage HP-lt tarvikuna ostetud toiteadapter.

Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui mitte ühtegi toiteallikat pole saadaval

Salvestage oma töö ja lülitage arvuti välja.

Aku laetuse madala taseme lahendamine, kui arvuti ei saa talveunerežiimist väljuda

Kui arvutil pole talveunerežiimist väljumiseks piisavalt toidet, tehke järgmist.

1. Asendage tühi eemaldatav aku laetud akuga või ühendage arvuti vahelduvvooluadapteri abil välistoitega.
2. Vajutage talveunerežiimist väljumiseks toitenuppu.

Eemaldatava aku hoiundamine

⚠ ETTEVAATUST. Aku kahjustamise riski vähendamiseks ärge jätke akut pikaks ajaks kõrge temperatuuri kätte.

Kui te ei kavatse arvutit enam kui kahe nädala jooksul kasutada ega välistoitega ühendada, võtke aku välja ja hoidke seda laengu säästmiseks arvutist eraldi jahedas kuivas kohas.

Hoiule pandud akut tuleks iga 6 kuu järel kontrollida. Kui laetuse tase on langenud alla 50%, laadige aku enne uuesti hoiule panemist.

Eemaldatava aku kasutuselt kõrvaldamine

⚠ HOIATUS! Tule- või põletusohu vähendamiseks ärge võtke akut lahti, ärge purustage ega torgake seda. Ärge lühistage väliskontakte. Ärge visake akut ei tulle ega vette.

Teavet akude nõuetekohase utiliseerimise kohta leiate *normatiiv-, ohutus- ja keskkonnamärkustest*. Kasutusjuhendi avamiseks sisestage avakuval sõna `support`, valige rakendus **HP Support Assistant**, siis üksus **Minu arvuti** ja seejärel **Kasutusjuhendid**.

Eemaldatava aku vahetamine

Akukontroll HP Support Assistantis teavitab aku vahetamise vajadusest, kui aku mõni sisemine toiteelement ei lae korralikult või kui aku mahtuvus on vähenenud olekule „nõrk”. Kui on tõenäoline, et akule kehtib HP garantii, kuvatakse ka garantiitunnust. Teates viidatakse HP veebisaidile, kust leiate lisateavet uue aku tellimise kohta.

Välisel vahelduvvoolutoitel töötamine

Teavet arvuti vahelduvvoolutoitega ühendamise kohta leiate arvutiga kaasas olevalt teabelehel *Häälestusjuhised*.

Kui arvuti on ühendatud heakskiidu saanud vahelduvvooluadapteri kaudu välise vahelduvvoolutoitega või dokkimis- või laiendusseadmega, ei kasuta arvuti akut.

⚠ HOIATUS! Võimalike ohtude vähendamiseks kasutage ainult arvutiga kaasas olevat vahelduvvooluadapterit, HP asendusadapterit või ühilduvat HP esindusest ostetud vahelduvvooluadapterit.

Ühendage arvuti välise vahelduvvooluallikaga järgmistes olukordades:

⚠ HOIATUS! Ärge laadige arvuti akut, kui viibite lennuki pardal.

- aku laadimisel või kalibreerimisel,
- süsteemi tarkvara installimisel või muutmisel,
- teabe kirjutamisel kettale (ainult teatud mudelitel),

- sisemiste kõvaketastega arvutitel kettadefragmentori kasutamisel,
- andmete varundamisel või taastamisel.

Kui ühendate arvuti välise vahelduvvoolutoitega, toimub järgmine:

- aku hakkab laadima,
- ekraani heledus suureneb,
- toitemõõdiku ikoon Windowsi töölaual muudab ilmet.

Arvuti välisest vahelduvvoolutoitest lahutamisel toimub järgmine:

- arvuti lülitub akutoitele,
- ekraani heledus väheneb automaatselt aku säästmiseks.
- toitemõõdiku ikoon Windowsi töölaual muudab ilmet.

Toiteprobleemide tõrkeotsing

Kontrollige vahelduvvooluadapterit, kui vooluvõrku ühendatud arvuti puhul ilmneb mõni järgmistest sümptomitest:

- arvuti ei lülitu sisse,
- ekraan ei lülitu sisse,
- toite märgutuled ei põle.

Vahelduvvooluadapteri kontrollimiseks toimige järgmiselt.

1. Lülitage arvuti välja.
2. Eemaldage arvutist aku.
3. Ühendage vahelduvvooluadapter arvutiga ja vahelduvvooluvõrgu pistikupesaga.
4. Lülitage arvuti sisse.
 - Kui toite märgutuled *süttivad*, töötab vahelduvvooluadapter korralikult.
 - Kui toite märgutuled *ei sütti*, kontrollige, kas vahelduvvooluadapter on arvutiga ja vahelduvvooluvõrgu pistikupesaga korralikult ühendatud.
 - Kui ühendused on korras ja märgutuled ikka *ei sütti*, ei tööta vahelduvvooluadapter korralikult ning see tuleb välja vahetada.

Uue vahelduvvooluadapteri hankimise kohta teabe saamiseks võtke ühendust klienditoega.

HP CoolSense (ainult teatud mudelitel)

HP CoolSense tuvastab automaatselt, kui arvuti pole paigal, ning reguleerib jõudluse ja ventilaatorisätteid, et hoida arvuti pinda mugaval temperatuuril.

Kui HP CoolSense on väljas, ei tuvastata arvuti asendit ning säilitatakse tehases määratud jõudluse ja ventilaatori vaikesätteid. Selle tulemusena võib pinna temperatuur olla kõrgem kui sisselülitatud HP CoolSense'iga.

CoolSense'i välja- või sisselülitamiseks toimige järgmiselt.

- ▲ Sisestage avakuval sõna *jahutus*, valige **Sätted** ja seejärel valige **HP CoolSense**.

Tarkvara sisu värskendamine tehnoloogia Intel Smart Connect Technology (ainult teatud mudelid) abil

Kui arvuti on unerežiimis, toob Intel® Smart Connect Technology arvuti aeg-ajalt unerežiimist välja. Seejärel värskendab Smart Connect teatud avatud rakenduste sisu. Selle tulemusena on teie töö pärast arvuti unerežiimist väljumist kohe saadaval. Teil ei tule oodata, kuni värskendused alla laaditakse.

- ▲ Selle funktsiooni lubamiseks või sätete käsitsi reguleerimiseks sisestage **avakuval** sõna `smart` ja seejärel valige Intel® Smart Connect Technology.

Arvuti sulgemine (väljalülitamine)

 ETTEVAATUST. Arvuti väljalülitamisel lähevad salvestamata andmed kaotsi. Enne arvuti väljalülitamist salvestage kindlasti oma töö.

Käsk Sule arvuti suleb kõik programmid ja operatsioonisüsteemi, seejärel lülitab välja ekraani ja arvuti.

Järgmistes olukordades lülitage arvuti välja.

- Soovite vahetada akut või pääseda juurde arvuti sees olevatele komponentidele.
- Soovite ühendada välise riistvaraseadme, mida ei saa ühendada USB- või videoporti.
- Arvutit ei kasutata pikema aja vältel ning see lahutatakse välistoitest.

Olgugi, et arvuti saab sulgeda ka toitenupust, on soovitatav kasutada Windowsi sulgemiskäsku.

 MÄRKUS. Kui arvuti on une- või talveunerežiimis, tuleb sellest väljuda, enne kui arvuti sulgeda saab.

1. Salvestage oma töö ja sulgege kõik avatud programmid.
2. Tuumnuppude kuvamiseks osutage avakuval parempoolsele üla- või allnurgale.
3. Klõpsake üksust **Sätted**, ikooni **Toide** ja seejärel üksust **Sule arvuti**.

Kui arvuti ei reageeri ja kirjeldatud sulgemistoiminguid pole võimalik kasutada, proovige järgmisi hädasulgemistoiminguid esitatud järjekorras.

- Vajutage klahve `ctrl + alt + delete`, klõpsake ikooni **Toide** ja seejärel valige **Sule arvuti**.
- Vajutage ja hoidke vähemalt 5 sekundit all toitenuppu.
- Lahutage arvuti välistoitest.
- Kui arvuti sisaldab eemaldatavat akut, eemaldage see.

7 Teabe haldamine ja ühiskasutus

Draivid on digitaalsed talletusseadmed, mille abil saate talletada, hallata ja anda ühiskasutusse teavet ning teabele juurde pääseda. Teie arvutil on sisemine kõvaketas või pooljuhtdraiv, millel talletatakse arvuti tarkvara, operatsioonisüsteemi ja millele saab talletada ka teie isiklikke faile. Mõnel arvutil on ka sisseehitatud optiline draiv, mille abil saab lugeda või kirjutada CD-sid, DVD-sid või (teatud mudelitel) Blu-ray-kettaid (BD).

Lisamahu või -funktsioonide kasutamiseks ühendage väline draiv (eraldi ostetav) või sisestage otse telefonist või kaamerast pärit digitaalne talletuskaart. Kiiret andmete edastust võimaldab ka arvuti USB-porti ühendatud USB-mälupulk (Universal Serial Bus). Mõni seade kasutab töötamiseks arvuti toidet, teistel on oma toiteallikas. Mõnel seadmel on kaasas tarkvara, mis tuleb installida.

 MÄRKUS. Teavet väliste traadita ühenduse seadmete ühendamise kohta leiate peatükist [Ühenduse loomine võrguga lk 14.](#)

 MÄRKUS. Lisateavet vajaliku tarkvara ja draiverite või kasutatava arvutipordi kohta leiate tootja juhistest.

USB-seadme kasutamine

Enamikul arvutitel on rohkem kui üks USB-port, kuna see mitmekülgne liides võimaldab teil arvutiga ühendada paljusid erinevaid välisseadmeid, nagu USB-klaviatuur, hiir, väline draiv, printer, skanner või USB-jaotur.

Arvutil on rohkem kui üht tüüpi USB-porte. Teavet arvuti USB-portide tüüpide kohta leiate peatükist [Arvuti tundmaõppimine lk 4.](#) Ostke kindlasti seadmed, mis teie arvutiga ühilduvad.

Tüüp	Kirjeldus
USB 2.0	Andmeedastus kiirusel 60 MB/s.
USB 3.0	Edastab andmeid kiirusel 640 MB/s. USB spetsifikatsiooniga 3.0 pordid, mida nimetatakse ka SuperSpeed-portideks, ühilduvad ka USB spetsifikatsioonide 1.0 ja 2.0 kasutavate seadmetega.

USB-seadme ühendamine

 ETTEVAATUST. USB-pistmiku vigastamise vältimiseks ärge kasutage USB-seadme ühendamisel liigset jõudu.

- ▲ Ühendage seadme USB-kaabel USB-porti.

 MÄRKUS. Teie arvuti USB-port võib selles jaotises oleval joonisel esitatust erineda.

Kui seade on tuvastatud, kostab sellest teavitav heli.

 MÄRKUS. USB-seadme esmakordsel ühendamisel kuvatakse Windowsi töölaua teade ja tegumiriba parempoolses otsas asuval teavitusalal ikoon selle kohta, et arvuti tuvastas seadme.

USB-seadme eemaldamine

 ETTEVAATUST. USB-pistmiku vigastamise vältimiseks ärge eemaldage USB-seadet kaablist tõmmates.

ETTEVAATUST. Teabekao või süsteemi hangumise riski vähendamiseks kasutage USB-seadme ohutuks eemaldamiseks järgmisi toiminguid.

1. Salvestage oma teave ja sulgege kõik seadmega seotud programmid.
2. Windowsi töölaua klõpsake tegumiriba paremas servas olekualal riistvara eemaldamise ikooni. Kuvatakse teade **Riistvara ohutu eemaldamine ja kandja väljutamine**. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

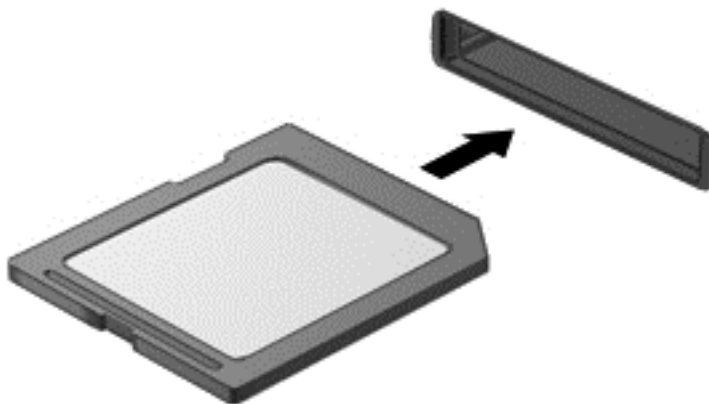
Digitaalse talletuskaardi sisestamine ja eemaldamine

Digitaalse talletuskaardi sisestamiseks toimige järgmiselt.

 ETTEVAATUST. Digitaalkaardi ühenduselementide vigastamise vältimiseks ärge kasutage digitaalkaardi sisestamisel liigset jõudu.

1. Hoidke kaarti nii, et silt on pealpool ja konnectorid arvuti suunas.

2. Sisestage kaart digitaalse talletuskaardi pesa ning lükake, kuni kaart on kindlalt paigas.

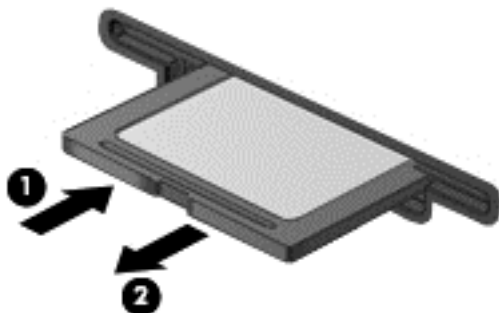

Kui seade on tuvastatud, kostab sellest teavitav heli.

Digitaalse talletuskaardi eemaldamiseks toimige järgmiselt.

! ETTEVAATUST. Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks kasutage digitaalkaardi ohutuks eemaldamiseks järgmisi toiminguid.

1. Salvestage oma teave ja sulgege kõik digitaalkaardiga seotud programmid.
2. Valige Windowsi töölaua tegumiriba paremas servas teavitusalal riistvara eemaldamise ikoon ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.
3. Vajutage kaarti **(1)** sissepoole ja seejärel eemaldage see pesast **(2)**.

✍ MÄRKUS. Kui kaart ei välju, tõmmake see pesast välja.

Optiliste draivide kasutamine

Optiline draiv kasutab suures mahus teabe lugemiseks või talletamiseks laservalgust. Mõne draiviga saab andmeid vaid lugeda, kuid mõnega saab teavet ka tühjale kettale kirjutada (kõrvetada).

Optilise draivi jõudluse parandamiseks kasutage järgmisi nõuandeid.

- Kui aku on ainus toiteallikas, veenduge enne andmekandjale kirjutamist, et aku on piisavalt laetud.
- Ärge tippige klaviatuuril ega liigutage arvutit sel ajal, kui optiline draiv kettale kirjutab. Kirjutamistoiming on vibratsiooni suhtes tundlik.

- Veenduge, et olete installinud uusimad draivi tarkvaravärskendused.
- Kui kasutatav ketas pole puhas, puhastage seda kuiva ebemevaba pehme lapiga.

Teie arvuti võib sisaldada optilist draivi, mis toetab ühte või mitut järgmistest kettatehnoloogiatest.

- CD – kompaktketas talletab andmeid, mida loetakse optilise draivi laseriga. Saadaval on järgmised CD-vormingud.
 - Salvestatav CD (CD-R), millelt saab arvuti abil teavet lugeda ja millele saab teavet ühe korra salvestada. Kui teave on CD-R-kettale salvestatud, ei saa seda ei muuta ega kustutada; see on seal jäädavalt.
 - CD-ReWritable (CD-RW), mis võimaldab teil teavet lugeda ja salvestada teavet CD-le mitu korda. CD-l oleva teabe saab kustutada.
- DVD – digitaalne videoketas on suure mahutavusega optiline ketas. Sellele saab talletada rohkem teavet kui CD-le. Kahepoolsele DVD-le saab talletada kuni 17 GB andmeid. Saadaval on järgmised DVD-vormingud.
 - DVD-Recordable (DVD-R või DVD+R), mis võimaldab arvutil teavet lugeda ja salvestada teabe ühekordselt DVD-le. Kui teave on kettale salvestatud, ei saa seda ei muuta ega kustutada; see on seal jäädavalt. DVD-sid saab kasutada DVD±R-draivides.
 - DVD-ReWritable (DVD-RW või DVD+RW), mis võimaldab arvutil teavet lugeda ja salvestada teavet kettale mitu korda. Kettal oleva teabe saab kustutada. DVD-sid saab kasutada DVD±R-draivides.
- BD – Blu-ray-kettale mahub rohkem teavet kui muudele optilistele ketastele ning neid saab kasutada kõrglahutusega (HD) video salvestamiseks, korduvsalvestamiseks ja taasesitamiseks.

Arvestage BD-de kasutamisel järgmisega.

- BD-filmide esitamiseks on arvutisse installitud CyberLink PowerDVD.
- Kui üritate BD-filmi esitada korraga nii sisemisel kui ka välisel kuvaril, võib esineda tõrkeid, seega valige kasutamiseks vaid üks.
- Kopeerimiskaitse tarbeks on arvutisse integreeritud AACs-võtmed (Advanced Access Content System). AACs-võtmeid tuleb vahel uuendada, et toetada uute BD-filmide taasesitust. Kui sellise filmiga BD-ketas draivi sisestatakse, nõuab programm CyberLink PowerDVD taasesituse jätkamiseks värskendust. Värskenduse installimiseks järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.
- Kui BD-video esitamisel ilmuvad ekraanile jooned, võib neid põhjustada traadita võrgu liides. Probleemi lahendamiseks sulgege avatud rakendused ja lülitage traadita ühenduse funktsioon välja.

Optilise ketta sisestamine

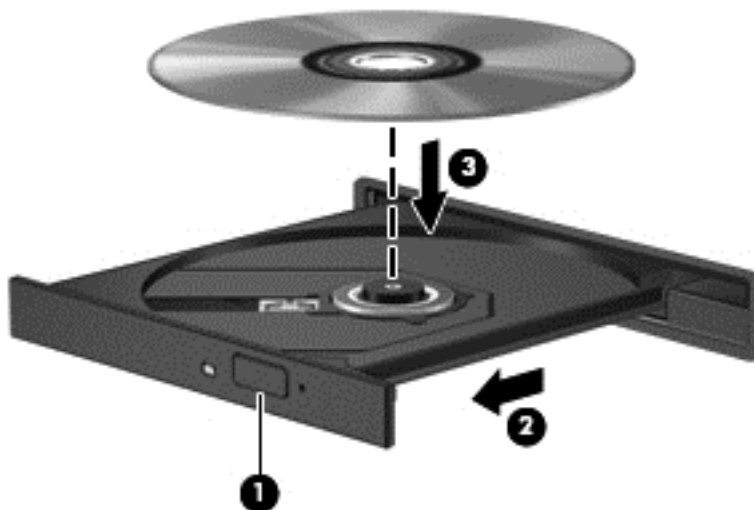
Sahtliga

1. Lülitage arvuti sisse.
2. Vajutage kettasahtli vabastamiseks optilise draivi ehisplaadil asuvat vabastusnuppu **(1)**.
3. Tõmmake sahtel **(2)** välja.
4. Hoidke ketast servadest (ärge ketta andmekihiga poolt puudutage) ja asetage see spindlile, etiketiga külg pealpool.

MÄRKUS. Kui sahtlit ei saa lõpuni lahti teha, kallutage ketast pisut, et selle saaks spindlile asetada.

5. Vajutage ketas (3) ettevaatlikult sahtli spindlile, kuni ketas paigale klõpsatab.

6. Sulgege kettasahtel.

 MÄRKUS. Pärast ketta sisestamist oodake natuke. Kui te pole meediumipleierit valinud, avaneb automaatesituse dialoogiboks. Selles küsitakse, kuidas soovite meediumisisu kasutada.

Optilise ketta eemaldamine

Sahtliga

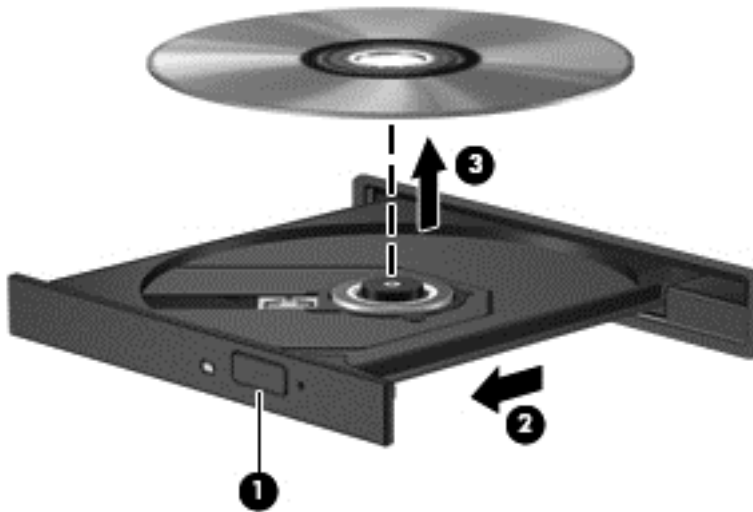
Ketta eemaldamiseks on kaks võimalust, sõltuvalt sellest, kas kettaseade avaneb normaalselt või mitte.

Kui kettaseade avaneb normaalselt

1. Vajutage kettasahtli vabastamiseks optilise draivi ehisplaadil asuvat vabastusnuppu (1) ja tõmmake sahtel (2) ettevaatlikult lõpuni lahti.

2. Eemaldage ketas **(3)** sahtlist, vajutades ettevaatlikult spindlile ja tõstes samal ajal ketast välimistest servadest. Hoidke ketast servadest ja vältige andmekihiga poole puudutamist.

 MÄRKUS. Kui sahtlit ei saa lõpuni lahti teha, kallutage ketast eemaldamise ajal pisut.

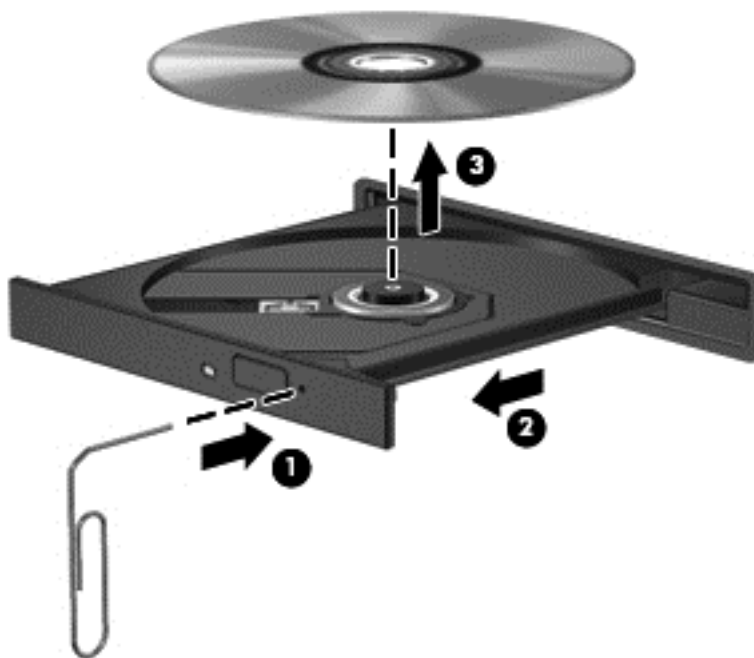
3. Sulgege kettasahtel ja asetage ketas karpi.

Kui kettasahtel ei avane tavapäraselt

1. Sisestage draivi ehispaneeli vabastusavasse kirjaklambi ots **(1)**.
2. Lükake ettevaatlikult kirjaklambrit, kuni sahtel vabaneb, seejärel tõmmake sahtel **(2)** välja, kuni see peatub.

3. Eemaldage ketas (3) sahtlist, vajutades ettevaatlikult spindlile ja tõstes samal ajal ketast välimistest servadest. Hoidke ketast servadest ja vältige andmekihiga poole puudutamist.

 MÄRKUS. Kui sahtlit ei saa lõpuni lahti teha, kallutage ketast eemaldamise ajal pisut.

4. Sulgege kettasahtel ja asetage ketas karpi.

Andmete ja draivide ühiskasutus ning juurdepääs tarkvarale

Kui teie arvuti kuulub võrku, saate kasutada ka sellist teavet, mida ei talletata teie arvutis. Võrguarvutid saavad omavahel tarkvara ja andmeid vahetada.

 MÄRKUS. Kui DVD-kettal olev film või mäng on kopeerimiskaitsega, ei saa seda ühiskasutusse anda.

Kaustade ja teekide võrgus ühiskasutusse andmiseks toimige järgmiselt.

1. Avage Windowsi töölaua rakendus **Failihaldur**.
2. Klõpsake aknas **Teegid** menüüd **Ühiskasutus**, seejärel klõpsake **Konkreetsed inimesed**.
3. Sisestage väljale **Failide ühiskasutus** nimi ja seejärel klõpsake üksust **Lisa**.
4. Klõpsake üksust **Ühiskasutus** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Kohalikul kettal talletatava teabe ühiskasutusse andmiseks toimige järgmiselt.

1. Avage Windowsi töölaua rakendus **Failihaldur**.
2. Klõpsake aknas **Teegid** üksust **Kohalik ketas (C:)**.
3. Klõpsake sakk **Ühiskasutus** ja seejärel üksust **Täpsemad ühiskasutuse suvandid**.
4. Valige aknast **Kohalik ketas (C:): atribuudid** üksus **Täpsemad ühiskasutuse suvandid**.
5. Märkige ruut **Anna see kaust ühiskasutusse**.

Draivide võrgus ühiskasutusse andmiseks toimige järgmiselt.

1. Paremklõpsake Windowsi töölauaolule tegumiriba paremas otsas asuval teavitusalal võrgu olekuikooni.
2. Valige **Ava Võrgu- ja ühiskasutuskeskus**.
3. Valige jaotisest **Vaata aktiivseid võrke** aktiivne võrk.
4. Valige privaatsuse, võrgutuvastuse, failide ja printeri ühiskasutuse või muude võrgusuvandite määramiseks **Muuda ühiskasutuse täpsemaid sätteid**.

8 Arvuti hooldamine

Tähtis on arvutit regulaarselt hooldada, et see oleks optimaalses seisukorras. Selles peatükis on teavet arvuti jõudluse suurendamise kohta selliste tööriistade abil nagu Kettadefragmentor ja Kettapuhastus. Siit leiate teavet ka programmide ja draiverite värskendamise kohta, juhised arvuti puhastamiseks ja nõuandeid arvutiga reisimiseks.

Jõudluse parandamine

Igaüks soovib kiiret arvutit ja kui teete regulaarseid hooldustoiminguid, nagu ketta defragmentimine ja kettapuhastus, saate oma arvuti jõudlust oluliselt parandada. Arvuti vananedes võite installida ka suuremaid draive ja lisada täiendavat mälu.

Draivide käsitlemine

Järgige draivide käsitlemisel neid ettevaatusabinõusid.

- Enne draivi eemaldamist või installimist lülitage arvuti välja. Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud, unerežiimis või talveunerežiimis, lülitage arvuti sisse ja seejärel operatsioonisüsteemi kaudu välja.
- Enne draivi käsitlemist puudutage staatilise elektrilaengu lahendamiseks draivi värvimata metallpinda.
- Ärge puudutage irdketta või arvuti konnektori kontakte.
- Ärge kasutage draivi kettaseadme sahtlisse sisestamisel liigset jõudu.
- Kui aku on ainus toiteallikas, veenduge enne andmekandjale kirjutamist, et aku on piisavalt laetud.
- Kui draivi tuleb saata postiga, kasutage selleks mulliümbrikku või muud sobivat kaitsvat pakendit ja lisage märgis ÖRN.
- Vältige draivi sattumist magnetvälja mõjualasse. Magnetväljaga turvaseadmed on näiteks lennujaamade turvakontrolliväravad ja metallidetektorid. Lennujaama konveierlindid ja muud turvaseadmed, millega kontrollitakse käsipagasit, kasutavad magnetvälja asemel röntgenkiiri ja need ei kahjusta draive.
- Eemaldage draivist andmekandja enne draivi eemaldamist kettaseadme sahtlist või enne draiviga reisimist, draivi saatmist või hoiundamist.
- Ärge tippige klaviatuuril ega liigutage arvutit sel ajal, kui optiline draiv kettale kirjutab. Kirjutamistoiming on vibratsiooni suhtes tundlik.
- Enne välise kõvaketta ühendatud arvuti liigutamist käivitage unerežiim ja oodake, kuni ekraan tüheneb, või ühendage väline kõvaketas õigesti lahti.

Kõvaketta vahetamine

⚠ ETTEVAATUST. Draivid on õrnad arvutikomponendid ja neid tuleb käsitseda ettevaatlikult. Ärge pillake draivi maha, ärge asetage selle peale asju ning ärge laske sellel vedelike või väga kõrgete või madalate temperatuuride või niiskustasemetega kokku puutuda. Draivide käsitlemise kohta spetsiaalsete ettevaatusabinõude lugemiseks vt jaotist [Draivide käsitlemine lk 49](#).

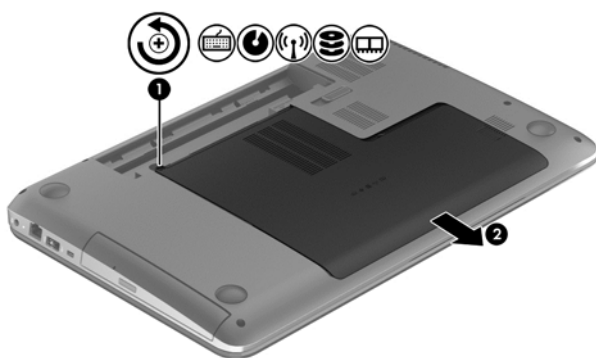
ETTEVAATUST. Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks toimige järgmiselt.

Enne draivi eemaldamist või installimist lülitage arvuti välja. Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud, unerežiimis või talveunerežiimis, lülitage arvuti sisse ja seejärel operatsioonisüsteemi kaudu välja.

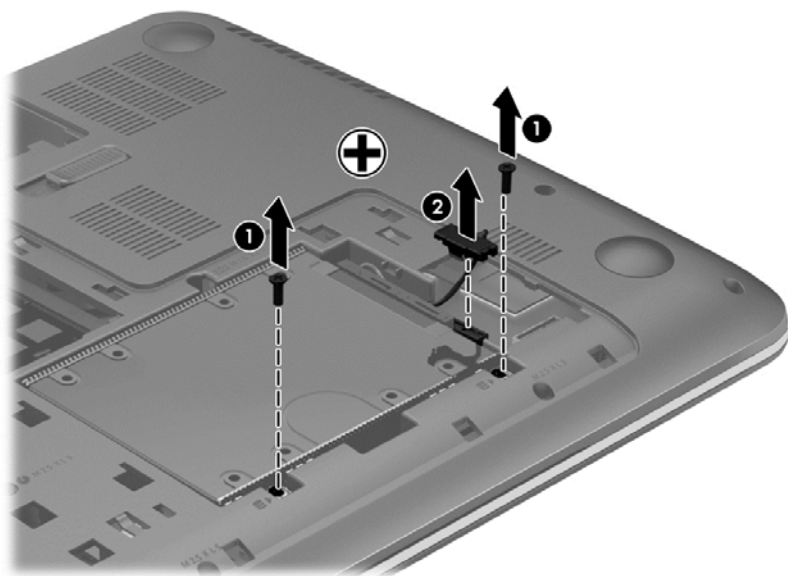
1. Salvestage oma töö ja lülitage arvuti välja.
2. Lahutage kõik arvutiga ühendatud välisseadmed.
3. Eemaldage toitejuhe vahelduvvooluvõrgu pistikupesast.
4. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi.
5. Eemaldage arvutist aku (vt [Eemaldatava aku eemaldamine lk 36](#)).

Eemaldage kõvaketas.

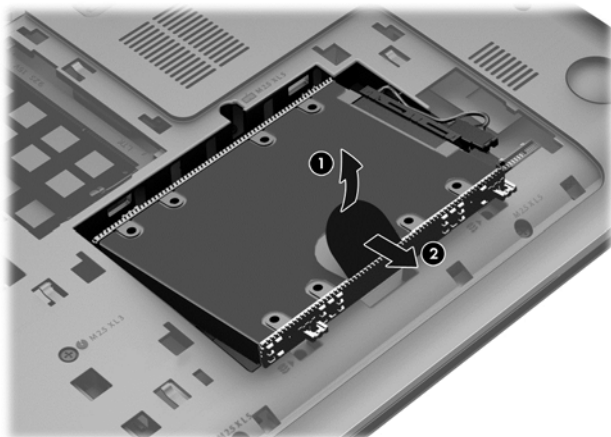
1. Keerake hoolduskatte kruvi (1) lahti ja seejärel eemaldage hoolduskate (2).

2. Eemaldage kõvaketta kaks kruvi (1).
3. Lahutage kõvaketta kaabel (2) arvutist.

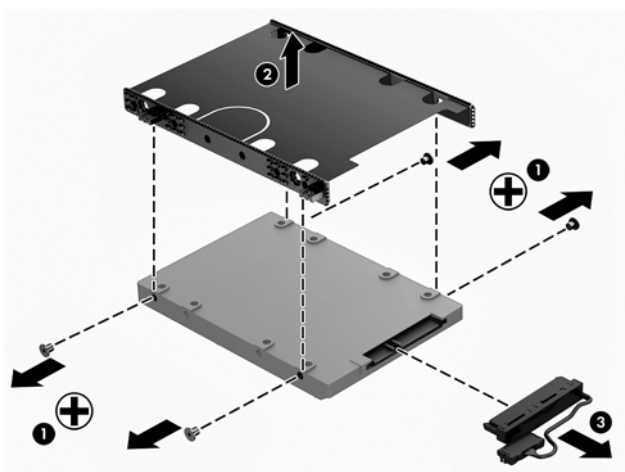

4. Tõmmake kõvakettasakki (1) üles ja seejärel eemaldage kõvaketas (2).

 MÄRKUS. Kui olete kõvaketta arvutist eemaldanud, peate eemaldama kõvaketta kronsteini või kesta, et kõvaketale ligi pääseda.

5. Eemaldage kõvaketta neli kruvi (1).
6. Eemaldage kõvaketta kest (2) kõvakettalt.
7. Lahutage kõvakettakaabel (3) kõvakettast.

Kõvaketta paigaldamiseks tehke samad toimingud vastupidises järjestuses.

HP 3D DriveGuardi kasutamine (ainult teatud mudelitel)

HP 3D DriveGuard kaitseb kõvaketast, parkides draivi ja peatades kõik andmetaotlused ühel järgmistest juhtudest:

- arvuti kukub maha;
- liigutate suletud ekraaniga arvutit, kui arvuti töötab akutoitel.

Lühikest aega pärast ühe eelmainitud sündmuse lõppu taastab HP 3D DriveGuard kõvaketta normaaltöö.

 MÄRKUS. HP 3D DriveGuard kaitseb põhi- ja lisakõvaketta sahtlis olevat kõvaketast. USB-portidesse ühendatud kõvakettaid HP 3D DriveGuard ei kaitse.

Lisateavet leiate HP 3D DriveGuardi tarkvaraspikrist.

Kettadefragmentori kasutamine

Arvuti kasutamisel killustuvad aja jooksul kõvakettal olevad failid. Killustunud draiv tähendab seda, et draivil olevad andmed pole omavahel ühendatud (järjestikused) ja seetõttu peab kõvaketas failide leidmiseks rohkem tööd tegema, muutes arvuti aeglasemaks. Kettadefragmentor ühendab (või korrastab füüsiliselt) kõvakettal olevad killustunud failid ja kaustad selliselt, et neid oleks tõhusam käitada.

MÄRKUS. Väldraividel (SSD) pole kettadefragmentori kasutamine tarvilik.

Pärast kettadefragmentori käivitamist töötab see ilma kõrvalise abita. Kuid sõltuvalt kõvaketta suuruselt ja killustunud failide hulgast võib kettadefragmentoril kuluda töö lõpetamiseks aega rohkem kui üks tund.

HP soovib kõvaketast vähemalt kord kuus defragmentida. Võite seadistada kettadefragmentori töötama igakuise intervalliga, aga saate arvuti ka käsitsi suvalisel ajal defragmentida.

Kettadefragmentori käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Ühendage arvuti vahelduvvoolutoitega.
2. Tippige avakuval **k** ja seejärel sisestage otsinguväljale sõna **ketas**. Valige **Sätted** ja seejärel **Ketaste defragmentimine ja optimeerimine**.
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Lisateavet leiate kettadefragmentori tarkvaraspikrist.

Kettapuhastuse kasutamine

Kettapuhastus otsib kõvakettalt ebavajalikke faile, mida saate kettaruumi vabastamiseks ja arvuti tõhusama käitamise soodustamiseks turvaliselt kustutada.

Kettapuhastuse käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval **k** ja seejärel sisestage otsinguväljale sõna **ketas**. Valige **Sätted** ja seejärel **Kettaruumi vabastamine tarbetute failide kustutamise teel**.
2. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Mälumoodulite lisamine või asendamine

Mälu lisamine võib parandada arvuti jõudlust. Teie arvuti on nagu teie füüsiline tööala. Kõvaketas on failisahtel, kuhu talletate oma töö, ja mälu on laud, mille taga töötate. Kui mälu pole kogu töö hoidmiseks piisavalt suur ja meenutab paberitega ülekoormatud lauda, langeb teie töövõime. Jõudluse parandamiseks on suurepärane lahendus suurendada arvutis olevat mälu.

Arvutil on kaks mälmoodulipesa. Mälmoodulipesad paiknevad arvuti põhjal kõvakettakatte all. Arvuti mälu mahtu saab suurendada, kui lisate mälmooduli või kui asendate paigaldatud mälmooduli mahukama mooduliga.

HOIATUS! Elektrilöögi või seadmete kahjustamise ohu vähendamiseks lahutage enne mälmooduli paigaldamist toitejuhe ja eemaldage kõik akud.

ETTEVAATUST. Elektrostaatiline lahendus võib elektroonikakomponente kahjustada. Enne mis tahes toimingut tegemist puudutage staatilise elektrilaengu lahendamiseks maandatud metallist objekti.

MÄRKUS. Kui soovite kasutada teise mälmooduliga kahekanalilist konfiguratsiooni, veenduge, et moodulid on identsed.

Mälumooduli lisamine või asendamine.

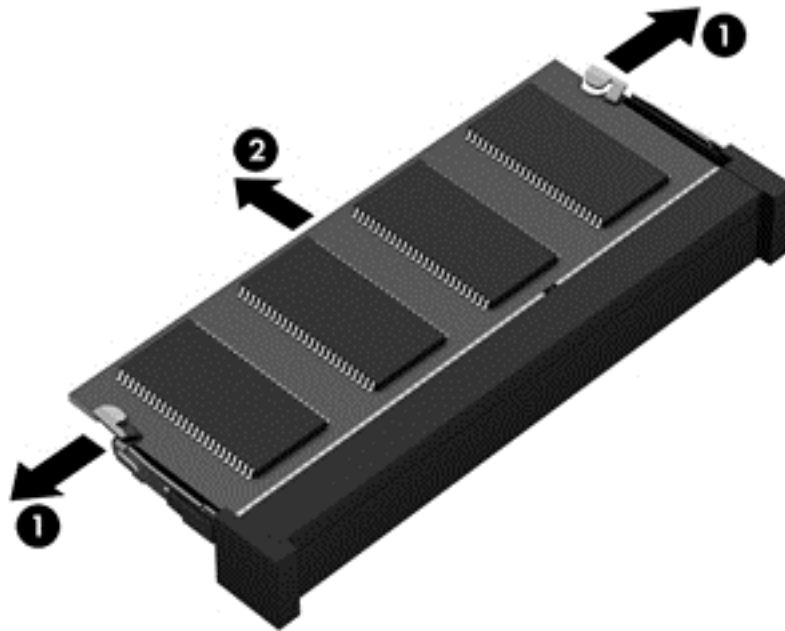
⚠ ETTEVAATUST. Teabekao või süsteemi hangumise vältimiseks toimige järgmiselt.

Enne mälumoodulite lisamist või vahetamist lülitage arvuti välja. Ärge eemaldage mälumoodulit, kui arvuti on sisse lülitatud, unerežiimis või talveunerežiimis.

Kui te pole kindel, kas arvuti on välja lülitatud või talveunerežiimis, lülitage arvuti toitenupu abil sisse. Seejärel lülitage arvuti operatsioonisüsteemi kaudu välja.

1. Salvestage oma töö ja lülitage arvuti välja.
2. Lahutage kõik arvutiga ühendatud välisseadmed.
3. Eemaldage toitejuhe vahelduvvooluvõrgu pistikupesast.
4. Pöörake arvuti tasasel pinnal tagurpidi.
5. Eemaldage arvutist aku (vt [Eemaldatava aku eemaldamine lk 36](#)).
6. Eemaldage hoolduskate arvuti küljest.
7. Mälumooduli asendamisel eemaldage kõigepealt paigaldatud mälumoodul.
 - a. Tõmmake lahti mälumooduli külgedel asuvad kinnitusklambrid (1).
Mälumoodul tõuseb üles.
 - b. Võtke mälumooduli (2) servast kinni ja tõstke see ettevaatlikult mälumooduli pesast välja.

⚠ ETTEVAATUST. Mälumooduli kahjustamise vältimiseks hoidke moodulit ainult servadest. Ärge puudutage mälumooduli komponente.

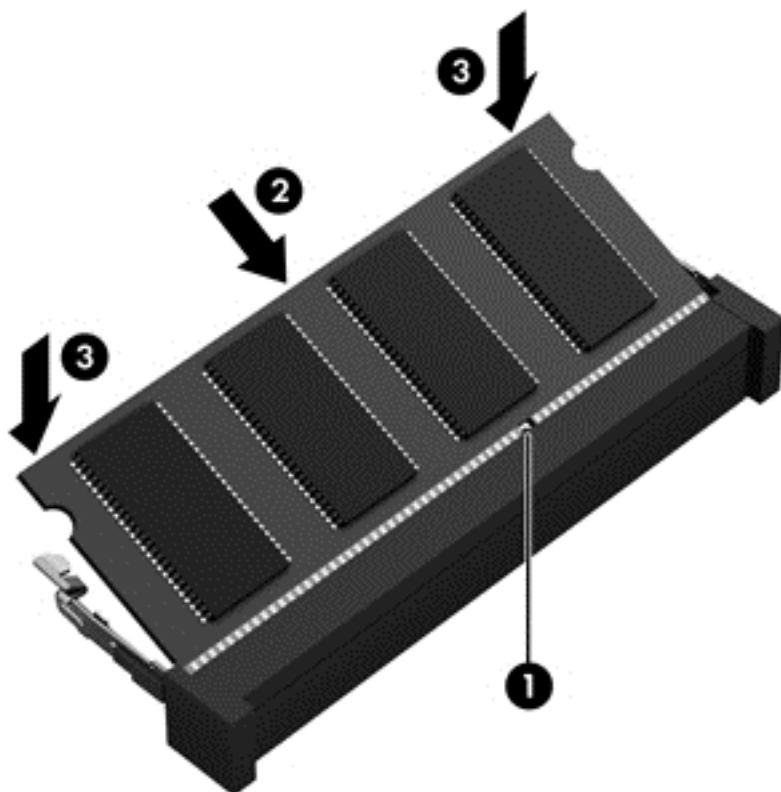
📄 MÄRKUS. Mälumooduli kaitsmiseks pärast eemaldamist asetage see elektrostaatiliselt ohutusse pakendisse.

8. Paigaldage uus mälu moodul järgmiselt.

⚠ ETTEVAATUST. Mälu mooduli kahjustamise vältimiseks hoidke moodulit ainult servadest. Ärge puudutage mälu mooduli komponente.

- a. Joondage mälu mooduli serval olev sälk (1) pesas oleva sakiga.
- b. Vajutage mälu moodul mälu moodulikambri suhtes 45-kraadise nurga all (2) pessa, kuni see paigale jääb.
- c. Vajutage mälu moodul, surudes ettevaatlikult nii paremat kui ka vasakut külge (3), alla, kuni kinnitusklaambrid lukustuvad.

⚠ ETTEVAATUST. Mälu mooduli kahjustamise vältimiseks ärge painutage moodulit.

9. Asendage hoolduskate.

10. Paigaldage aku.

11. Pöörake arvuti õigetpidi ning ühendage välistoide ja -seadmed uuesti arvutiga.

12. Lülitage arvuti sisse.

Programmide ja draiverite värskendamine

HP soovib programme ja draivereid regulaarselt uusimate versioonidega värskendada. Värskendused lahendavad probleeme ja lisavad arvutisse uusi funktsioone ja valikuid. Tehnoloogia on pidevas muutumises ja programmide ning draiverite värskendamine võimaldab teie arvutil kasutada uusimaid saadaolevaid tehnoloogiaid. Näiteks vanemad graafikakomponendid ei pruugi kõige uuema mängutarkvaraga hästi töötada. Uusima draiverita ei saaks te oma seadmeid maksimaalselt kasutada.

HP programmide ja draiverite uusimate versioonide allalaadimiseks minge veebilehele <http://www.hp.com/support>. Lisaks võite tellida ka automaatsed värskendusteavitused, mis saadetakse uute värskenduste olemasolul.

Arvuti puhastamine

Arvuti ja välisseadmete puhastamine aitab neid töökorras hoida. Kui te arvutit ei puhasta, võivad sellesse koguneda tolm ja mustuseosakesed.

 ETTEVAATUST. Vältige arvuti puhastamisel järgmiste puhastusvahendite kasutamist.

Tugevad lahustid, nagu alkohol, atsetoon, ammooniumkloriid, metüleenkloriid ja süsivesinikud, mis võivad arvuti pinda jäädavalt kahjustada;

Kuvari, külgede ja katte puhastamine

Pühkige õrnalt, kasutades *alkoholivaba* klaasipuhastusvedelikuga niisutatud pehmet, ebemevaba lappi. Enne arvuti katte sulgemist laske kuvaril kuivada.

Kasutage külgede ja katte puhastamiseks niisutatud bakteritsiidse toimega lappi. Kiulised materjalid, nagu pabersalvrätikud, võivad arvuti pinda kriimustada.

 MÄRKUS. Arvuti kaane puhastamisel kasutage mustuse ja prahi eemaldamise abistamiseks ringjaid liigutusi.

Puuteplaadi ja klaviatuuri puhastamine

 ETTEVAATUST. Ärge kunagi laske vedelikel tilkuda klaviatuuri klahvide vahele, isegi arvutit puhastades. See võib jäädavalt sisemisi komponente kahjustada.

- Puuteplaadi ja klaviatuuri puhastamiseks ning desinfitseerimiseks kasutage pehmet mikrokiudriiet või staatilist elektrit mitte tekitavat õlita riiet (nt seemisnahk), mida on niisutatud *alkoholivabas* klaasipuhastusvahendis, või sobivat bakteritsiidse toimega ühekordset lappi.
- Klahvide kinnijäämise vältimiseks ja tolm, ebemete ning osakeste eemaldamiseks klaviatuurist kasutage suruõhku.

 HOIATUS! Elektrilöögi või sisemiste komponentide kahjustamise vältimiseks ärge kasutage klaviatuuri puhastamiseks tolmuimejat. Tolmuimejaga puhastamisel võib klaviatuuri pinnale sattuda majapidamistolm.

Arvutiga reisimine või selle transportimine

Kui peate arvuti reisile kaasa võtma või seda transportima, pidage seadmete ohutuks transportimiseks silmas järgmisi nõuandeid.

- Toimige enne arvuti reisile kaasa võtmist või transportimist järgmiselt.
 - Varundage arvutis talletatav teave välisele draivile.
 - Eemaldage arvutist kõik kettad ja välised andmekandjad (nt digitaalsed mälukaardid).
 - Lülitage välja kõik välisseadmed ja eemaldage need seejärel arvuti küljest.
 - Lülitage arvuti välja.
- Võtke kaasa andmete varukoopiaid. Ärge hoidke varukoopiaid ja arvutit samas kohas.

- Lennukiga reisides võtke arvuti käsipagasina endaga kaasa. Ärge registreerige seda koos muu pagasiga.
-
- **ETTEVAATUST.** Vältige draivi sattumist magnetvälja mõjualasse. Magnetväljaga turvaseadmed on näiteks lennujaamade turvakontrolliväravad ja metallidetektorid. Lennujaama konveierlindid ja muud turvaseadmed, millega kontrollitakse käsipagasi, kasutavad magnetvälja asemel röntgenkiiri ja need ei kahjusta draive.
-
- Kui plaanite arvutit lennu ajal kasutada, kuulake teadet, milles öeldakse, millal võite arvutit kasutada. See, kas arvuti kasutamine on lennu ajal lubatud, sõltub lennufirmast.
 - Kasutage arvuti või draivi transportimisel sobivat kaitsepakendit ja märgistage see kirjaga ÖRN.
 - Kui arvutisse on paigaldatud traadita ühenduse seade, võib sellise seadme kasutamine osades keskkondades olla piiratud. Sellised piirangud võivad kehtida lennuki pardal, haiglates, lõhkeainete läheduses ja ohtlikes kohtades. Kui te pole mõne seadme kasutamise eeskirjades kindel, tuleks teil enne arvuti sisselülitamist luba küsida.
 - Rahvusvahelistel reisidel juhinduge järgmistest soovitustest.
 - Kontrollige igas sihtriigis/-piirkonnas arvutiseadmetele kehtestatud tollieeskirju.
 - Kontrollige toitejuhtme- ja adapterinõudeid asukohtades, kus plaanite arvutit kasutada. Pinge, sagedus ja pistiku kuju võivad riigiti/piirkonniti erineda.
-
- **HOIATUS!** Elektrilöögi, tulekahju ja seadmete kahjustamise ohu vähendamiseks ärge proovige kasutada arvuti toiteallikana tarvikute jaoks müüdatavat pingemuundurikomplekti.
-

9 Arvuti ja teabe turvalisuse tagamine

Teie teabe konfidentsiaalsuse, tervikluse ja kättesaadavuse tagamiseks tuleb seda mitmesuguste arvutiturbemeetmete abil kaitsta. Standardsed turbelahendused, mida pakub Windowsi operatsioonisüsteem, HP rakendused, Windowsist sõltumatu häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) ning muude tootjate tarkvara, võivad aidata kaitsta arvutit mitmesuguste ohtude (nt viiruste, usside ja muud tüüpi ründevara) eest.

 NB! Mõni loetletud turbefunktsioonidest ei pruugi teie arvutis saadaval olla.

Oht arvutile	Turvafunktsioon
Arvuti volitamata kasutamine	Sisselülitusparool
Arvutiviirused	Viirusetõrjetarkvara
Volitamata juurdepääs andmetele	Tulemüüritarkvara
Volitamata juurdepääs häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) sätetele ja süsteemi muule identifitseerimiseabele	Administraatori parool
Kestvad või tulevased ohud	Tarkvaravärskendused
Volitamata juurdepääs Windowsi kasutajakontole	Kasutajaparool
Arvuti volitamata teisaldamine	Turvakaabli lukk

Paroolide kasutamine

Parool on tähemärkide kogum, mis valitakse arvutiteabe turvalisemaks muutmiseks ja võrgutoimingute kaitseks. Määrata saab mitut tüüpi paroole. Näiteks palutakse teil arvuti algusel häälestusel luua arvuti kaitseks kasutajaparool. Paroole saab määrata Windowsis ja arvutisse eelinstallitud HP häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS).

Soovi korral võite kasutada sama parooli nii häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) kui ka Windowsi turbefunktsiooni puhul.

Juhinduge paroolide loomisel ja salvestamisel järgmistest soovitustest.

- Arvutile juurdepääsu kaotamise riski vähendamiseks märkige kõik paroolid üles ja hoidke neid turvalises kohas arvutist eraldi. Ärge hoidke paroole arvutis failis.
- Järgige paroolide loomisel programmi asjakohaseid nõudeid.
- Muutke paroole vähemalt iga kolme kuu järel.
- Ideaalne parool on pikk ning sisaldab tähti, kirjavahemärke, sümboleid ja numbreid.
- Enne arvuti hooldusse saatmist varundage failid, kustutage konfidentsiaalsed failid ning eemaldage kõik paroolisätted.

Lisateabe saamiseks Windowsi paroolide kohta (nt ekraanisäästja parool) sisestage avakuval sõna `support` ja valige rakendus **HP Support Assistant**.

Windowsi paroolide määramine

Parool	Funktsioon
Kasutajaparool	Kaitseb Windowsi kasutajakontot volitamata juurdepääsu eest.
Administraatori parool	Kaitseb administraatorikontot volitamata juurdepääsu eest. MÄRKUS. Seda parooli ei saa kasutada juurdepääsuks häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) sisule.

Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) parool

Parool	Funktsioon
Administraatori parool	<ul style="list-style-type: none">• See parool tuleb sisestada iga kord, kui häälestusutiliiti Setup Utility (BIOS) sisenete.• Kui unustate administraatori parooli, ei pääse te enam häälestusutiliidile Setup Utility (BIOS) ligi. MÄRKUS. Sisselülitusparooli asemel saab kasutada administraatori parooli. MÄRKUS. Häälestusutiliidi Setup Utility administraatori parool pole sama mis Windowsi administraatori parool ning selle määramisel, muutmisel või kustutamisel seda ei kuvata. MÄRKUS. Kui sisestate esmase paroolikontrolli käigus sisselülitusparooli, peate häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) juurde pääsemiseks sisestama halduriparooli.
Sisselülitusparool	<ul style="list-style-type: none">• See parool tuleb sisestada igal arvuti käivitamisel või taaskäivitamisel.• Kui unustate sisselülitusparooli, ei saa te arvutit käivitada ega taaskäivitada. MÄRKUS. Sisselülitusparooli asemel saab kasutada administraatori parooli. MÄRKUS. Sisselülitusparooli määramisel, sisestamisel, muutmisel ja kustutamisel parooli ennast ei kuvata.

Administraatori või sisselülitusparooli määramiseks, muutmiseks või kustutamiseks häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS) toimige järgmiselt.

1. Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamiseks lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see, vajutage kiiresti klahvi **esc** ja seejärel vajutage klahvi **f10**.
2. Valige nooleklahvide abil **Turve** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Muudatused rakendatakse pärast arvuti taaskäivitamist.

Interneti-turbe tarkvara kasutamine

Kui kasutate arvutit e-posti lugemiseks, võrku või interneti pääsemiseks, on see avatud arvutiviirustele, nuhkvarale ja muudele võrguohutudele. Arvuti kaitseks võib sellesse olla eelinstallitud viirusetõrjet ja tulemüüri sisaldava interneti-turbe tarkvara prooviversioon. Hiljuti avastatud viiruste ja muude turvariskide vastu pideva kaitse tagamiseks tuleb viirusetõrjetarkvara hoida uuena. Arvuti

täieliku kaitse tagamiseks soovime turbetarkvara prooviversiooni täiendada või soetada omal valikul mõni muu tarkvara.

Viirusetõrjetarkvara kasutamine

Arvutiviirused võivad halvata programmide, utiliitide või operatsioonisüsteemi töö või põhjustada nende töös tõrkeid. Viirusetõrjetarkvara suudab tuvastada enamiku viirusi, need hävitada ja enamikul juhtudel ka parandada nende tekitatud kahju.

Hiljuti avastatud viiruste vastu pideva kaitse tagamiseks tuleb viirusetõrjetarkvara hoida ajakohasena.

Arvutisse võib olla eelinstallitud viirusetõrjeprogramm. Soovitame kasutada arvuti täielikuks kaitsmiseks viirusetõrjeprogrammi (mille võite ise valida).

Arvutiviiruste kohta teabe saamiseks sisestage avakuval sõna `support` ja valige rakendus **HP Support Assistant**.

Tulemüüritarkvara kasutamine

Tulemüürid on mõeldud süsteemile või võrgule volitamata juurde pääsemise takistamiseks. Tulemüür võib olla nii arvutisse ja/või võrku installitav tarkvara kui ka riist- ja tarkvarast koosnev lahendus.

Valida on kaht tüüpi tulemüüride vahel:

- hostipõhine tulemüür – programm, mis kaitseb vaid arvutit, kuhu see on installitud;
- võrgupõhine tulemüür – installitakse DSL- või kaabelmodemi ja koduvõrgu vahele, et kaitsta võrgu kõiki arvuteid.

Kui süsteemi on installitud tulemüür, jälgitakse kõiki süsteemi saadetavaid ja vastuvõetavaid andmeid ning võrreldakse neid kasutaja määratud turvakriteeriumidega. Andmed, mis neile kriteeriumidele ei vasta, blokeeritakse.

Tarkvaravärskenduste installimine

Arvutisse installitud HP, Microsoft Windowsi ja muude tootjate tarkvara tuleks turvaprobleemide lahendamiseks ning tarkvara jõudluse tõstmiseks regulaarselt värskendada. Lisateavet leiate jaotisest [Programmide ja draiverite värskendamine lk 54](#).

Kriitiliste turvavärskenduste installimine

 ETTEVAATUST. Microsoft® saadab kriitiliste värskenduste kohta teateid. Arvuti kaitsmiseks turvaaukude ja arvutiviiruste eest installige Microsofti kriitilised värskendused kohe, kui nende kohta teate saate.

Saate valida värskenduste automaatse installimise. Sätete muutmiseks sisestage avakuval `j`, seejärel valige **Juhtpaneel**. Valige **Süsteem ja turve**, valige **Windows Update**, valige **Muuda sätteid** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

HP ja kolmandate osapoolte tarkvaravärskenduste installimine

HP soovib arvutisse algselt installitud tarkvara ja draivereid regulaarselt värskendada. Uusimate versioonide allalaadimiseks avage veebiaadress <http://www.hp.com/go/contactHP>. Sellel saidil võite soovi korral tellida saadaolevate värskenduste kohta automaatsed teated.

Kui olete pärast arvuti soetamist installinud ka muude tootjate tarkvara, tuleb sedagi regulaarselt värskendada. Tarkvaratootjad loovad oma toodete tarvis tarkvaravärskendusi, et lahendada turvaprobleeme ja täiustada tarkvara funktsioone.

Traadita ühendusega võrgu kaitsemine

Kui häälestate traadita võrku, lubage alati turbefunktsioonid. Lisateavet leiate jaotisest [WLAN-i kaitsmine lk 17](#).

Tarkvararakenduste ja teabe varundamine

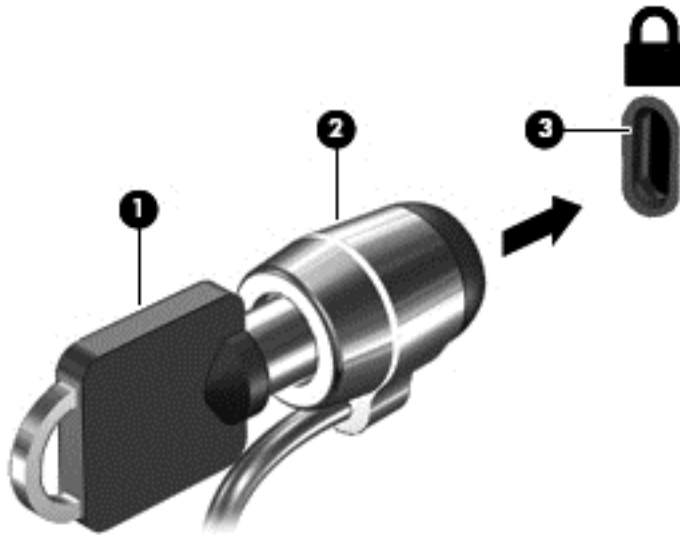
Tarkvararakenduste ja teabe kaitsmiseks viiruserünnakust või tarkvara- või riistvararikkest tingitud pöördumatu kao või kahjustuse eest varundage neid regulaarselt. Lisateavet leiate jaotisest [Varundus, taastamine ja taaste lk 64](#).

Valikulise turvakaabli luku kasutamine

Turvakaabli lukk, mis on eraldi ostetav, on mõeldud kaitsevahendiks, kuid see ei pruugi arvutit väärkasutuse ega varguse eest kaitsta. Turvakaabli lukud on ainult üks paljudest meetoditest, mida kasutada täieliku turbelahenduse osana, et maksimeerida vargusevastast kaitset.

Turvakaabli pesa võib selles jaotises oleval pildil esitatust pisut erineda. Turvakaabli pesa asukoha arvutis leiate peatükist [Arvuti tundmaõppimine lk 4](#).

1. Silmustage turvakaabli lukk kindlalt kinnitatud eseme ümber.
2. Sisestage võti (1) turvakaabli lukku (2).
3. Sisestage turvakaabli lukk arvuti turvakaabli pesa (3) ja lukustage kaabli lukk võtme abil.

4. Eemaldage võti ja hoidke seda turvalises kohas.

10 Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) ja diagnostikautiidi System Diagnostics kasutamine

Häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) juhib süsteemi kõigi sisend- ja väljundseadmete (nt draavid, ekraan, klaviatuur, hiir, printer) vahelist suhtlust. Häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) sisaldab paigaldatud seadmete sätteid, arvuti käivitussätteid ning süsteemi- ja laiendmälu mahu sätteid.

Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamine

Häälestusutiliidi Setup Utility (BIOS) avamiseks lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see, vajutage kiiresti klahvi **esc** ja seejärel vajutage klahvi **f10**.

Teave häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS) navigeerimise kohta kuvatakse ekraani allosas.

 MÄRKUS. Häälestusutiliidis Setup Utility (BIOS) muudatusi tehes olge väga ettevaatlik. Vead võivad takistada arvuti korralikku tööd.

BIOS-i värskendamine

HP veebisaidil võivad olla saadaval BIOS-i värskendatud versioonid.

Enamik HP veebisaidil olevaid BIOS-i värskendusi on pakitud tihendatud failidesse, mida nimetatakse *SoftPaqideks*.

Mõni allalaaditav pakett sisaldab seletusfaili Readme.txt, milles on esitatud teave faili installimise ja tõrkeotsingu kohta.

BIOS-i versiooni tuvastamine

Et teada saada, kas saadaolevad BIOS-i värskendused sisaldavad arvutisse installitud BIOS-i versioonist uuemaid versioone, tuleb teha kindlaks praegu installitud BIOS-i versioon.

BIOS-i versiooniteabe (tuntud ka kui *ROM-i kuupäev* ja *süsteemi BIOS*) kuvamiseks saab kasutada kiirklahvi **fn + esc** (kui olete juba Windowsi sisse loginud) ja häälestusutiliiti Setup Utility (BIOS).

1. Käivitage häälestusutiliit Setup Utility (BIOS) (vt [Häälestusutiliidi Setup Utility \(BIOS\) avamine lk 61](#)).
2. Valige nooleklahvide abil **Main** (Põhimenüü) ja märkige üles praegune BIOS-i versioon.
3. Häälestusutiliidist Setup Utility (BIOS) väljumiseks muudatusi salvestamata valige nooleklahvide abil **Välju**, valige **Välju muudatusi salvestamata** ja seejärel vajutage **sisestusklahvi**.
4. Valige **Jah**.

BIOS-i värskenduse allalaadimine

 ETTEVAATUST. Arvuti kahjustamise ja installi nurjumise riski vähendamiseks laadige alla ja installige BIOS-i värskendusi ainult siis, kui arvuti on ühendatud vahelduvvooluadapteri kaudu usaldusväärse välistoiteallikaga. Ärge laadige alla ega installige BIOS-i värskendusi siis, kui arvuti töötab akutoitel või on ühendatud dokkimisseadme või ebakindla toiteallikaga. Allalaadimisel ja installimisel järgige järgmist.

Ärge eraldage arvutit toitejuhtme vahelduvvooluvõrgu pistikupesast eemaldamisega vooluvõrgust.

Ärge lülitage arvutit välja ega käivitage unerežiimi.

Ärge sisestage, eemaldage, ühendage ega lahutage ühtegi seadet, kaablit ega juhet.

1. Sisestage avakuval sõna `support` ja valige rakendus **HP Support Assistant**.
2. Klõpsake valikut **Värskendused ja häälestamine** ja seejärel **Otsi kohe HP värskendusi**.
3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.
4. Toimige allalaadimisalal järgmiselt.
 - a. Leidke viimane BIOS-i värskendus ja võrrelge seda arvutisse installitud BIOS-i versiooniga. Kui uuendus on uuem, kui teie BIOS, märkige üles kuupäev, nimi või mõni muu tunnus. Seda teavet võib hiljem tarvis minna värskenduse otsimiseks pärast selle allalaadimist kõvakettale.
 - b. Järgige oma valiku kõvakettale allalaadimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Kui värskendus on uuem kui teie BIOS, märkige üles tee asukohta teie kõvakettal, kuhu BIOS-i värskendus alla laaditakse. Hiljem tuleb värskenduse installimiseks see koht avada.

 MÄRKUS. Kui kasutate arvutiga võrguühendust, pidage enne tarkvaravärskenduste, eriti BIOS-i värskenduste installimist nõu võrguadministraatoriga.

BIOS-i installimise toimingud võivad erineda. Järgige pärast allalaadimise lõpulejõudmist ekraanil kuvatavaid juhiseid. Kui juhiseid ei kuvata, toimige järgmiselt.

1. Tippige avakuval `£` ja valige seejärel rakendus **Failihaldur**.
2. Klõpsake kõvaketta märgistust. Kõvaketta märgistus on üldjuhul Local Disk (Kohalik ketas) (C:).
3. Avage varem ülesmärgitud draivitee põhjal värskendust sisaldav kaust.
4. Topeltklõpsake laiendiga `.exe` faili (nt `failinimi.exe`).

Algab BIOS-i install.
5. Järgige installi lõpuleviimiseks ekraanil kuvatavaid juhiseid.

 MÄRKUS. Pärast seda, kui ekraanil kuvatakse teade installi õnnestumise kohta, võite allalaaditud faili kõvakettalt kustutada.

Diagnostikautiliidi System Diagnostics kasutamine

Utiliidi System Diagnostics diagnostikakontrollide abil saate teha kindlaks, kas arvuti riistvara töötab korralikult.

Utiliidi System Diagnostics käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Lülitage arvuti sisse või taaskäivitage see, vajutage kiirelt klahvi **esc** ja seejärel vajutage klahvi **f2**.
2. Klõpsake soovitud diagnostikakontrolli ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

MÄRKUS. Kui peate pooleli oleva diagnostikakontrolli seiskama, vajutage klahvi **esc**.

11 Varundus, taastamine ja taaste

Arvuti sisaldab HP ja operatsioonisüsteemi tööriistu, mis aitavad kaitsta teavet ning seda vajaduse korral taastada. Need tööriistad pakuvad hõlpsaid meetodeid arvuti hea tööseisundi või koguni algse tehases häälestatud oleku taastamiseks.

Selles peatükis käsitletakse järgmisi teemasid.

- Taasteandmekandja ja varundite loomine
- Süsteemi taastamine

MÄRKUS. Selles juhendis on antud varundamis- ja taastamisvõimaluste ülevaade. Saadaolevate tööriistade kohta üksikasjalikumat teavet leiate spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval **s** ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

Taasteandmekandja ja varundite loomine

Pärast süsteemiriket tehtava taaste täielikkus sõltub viimasest varundamisest.

1. Kui olete arvuti edukalt häälestanud, looge HP taastekandja(d). Sel viisil loote arvutis oleva HP taastesektsiooni varundi. Varundi abil saab kõvakettarikke või kõvaketta asendamise korral taastada algse operatsioonisüsteemi.

HP taastekandja(d) pakub/pakuvad järgmisi suvandeid.

- Süsteemitaaste – installib uuesti algse operatsioonisüsteemi ja tehases algselt installitud programmid.
- Minimeeritud kujutise taaste – installib uuesti operatsioonisüsteemi ja kõik riistvaradraiverid ning riistvaraga seotud tarkvara, kuid muud tarkvararakendused mitte.
- Tehasesätete taastamine – taastab arvuti algoleku, kustutades kõvakettalt kogu teabe ja luues sektsioonid uuesti. Pärast seda installitakse uuesti operatsioonisüsteem ja tehases algselt installitud tarkvara.

Vt [HP taastekandja loomine lk 65](#).

2. Riistvara ja tarkvaraprogramme lisades looge süsteemi taastepunktid. Süsteemi taastepunkt on teatud ajal Windowsi süsteemitaaste salvestatud teatud kõvaketta sisu hetktõmmis. Süsteemi taastepunkt sisaldab Windowsi kasutatavat teavet, näiteks registrisätteid. Windows loob süsteemi taastepunkte automaatselt Windowsi värskendamisel ja muude süsteemi hooldustoimingute (tarkvara värskendamine, turbeskannimine või süsteemi diagnostika) ajal. Süsteemi taastepunkte saate soovi korral mis tahes ajal ka käsitsi luua. Lisateavet konkreetsete süsteemi taastepunktide ja nende loomise kohta vt spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval **s**, seejärel valige **Spikker ja tugi**.
3. Fotosid, videoid, muusikat ja muid isiklike faile lisades looge isikliku teabe varund. Soovi korral saate häälestad Windowsi failiajaloo funktsiooni regulaarselt automaatselt teekides, töölaual, kontakti- ja lemmikukaustas olevaid faile varundama. Kui kustutate kõvakettalt kogemata mõned failid ja neid ei saa enam prügikastist taastada või kui failid rikutakse, saate need failiajaloo funktsiooni abil taastada. Failide taastamisest on kasu ka siis, kui otsustate kunagi

arvuti lähtestada uuesti Windowsi installides või kui otsustate arvuti HP taastehalduri abil taastada.

MÄRKUS. Failiajaloo funktsioon pole vaikimisi lubatud, nii et teil tuleb see sisse lülitada.

Lisateavet Windowsi failide ajaloo ja selle lubamise sammude kohta vt spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval **s** ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

HP taastekandja loomine

HP Recovery Manager on tarkvaraprogramm, mis pakub pärast arvuti edukat häälestamist taastekandja(te) loomise võimalust. Kõvakettarikke korral saate HP taastekandja(te) abil süsteemi taastada. Süsteemi taastamisel installitakse uuesti algne operatsioonisüsteem ja tehases algselt installitud programmid ning seejärel konfigureeritakse programmide sätteid. HP taastekandjat/-kandjaid saab kasutada ka süsteemi kohandamiseks ning see/need on abiks ka kõvaketta asendamise korral.

- Luua saab ainult ühe HP taastekandjate komplekti. Käsitsege neid taastevahendeid hoolikalt ja hoidke neid kindlas kohas.
- HP Recovery Manager kontrollib arvutit ja määrab tühja väikmäludraivi nõutava mälumahu või vajalike tühjade DVD-ketaste arvu.
- Taasteketaste loomiseks peab arvutil olema optiline draiv DVD-ketta kirjutamise funktsiooniga ning peate kasutama ainult kvaliteetseid tühje DVD-R, DVD+R, DVD-R DL või DVD+R DL kettaid. Ärge kasutage korduvsalvestatavaid kettaid, nagu CD±RW, DVD±RW, kahekihiline (DL) DVD±RW ja BD-RE (korduvkirjutatav Blu-ray-ketas), sest need pole tarkvaraga HP Recovery Manager ühilduvad. Teine võimalus on kasutada kvaliteetset tühja USB-mäluseadet.
- Kui arvutil pole sisseehitatud DVD-le kirjutamise toega optilist draivi, kuid soovite luua DVD-taastekettad, saate nende loomiseks kasutada välist optilist draivi (eraldi ostetav) või osta taastekettad HP veebisaidilt. USA toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt <http://www.hp.com/go/contactHP>. Ülemaailmse toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html. Kui kasutate välist optilist draivi, tuleb see ühendada arvuti USB-porti, mitte mõne välisseadme (nt jaotur) USB-porti.
- Enne taastekandja(te) loomise alustamist veenduge, et arvuti on ühendatud vahelduvvoolutoitega.
- Taastekandja(te) loomine võib kesta tund või veelgi kauem. Ärge loomisprotsessi katkestage.
- Vajaduse korral saate programmi sulgeda ka enne kõigi DVD-taasteketaste loomise lõpetamist. HP Recovery Manager kõrvetab parajasti kõrvetatava DVD lõpuni. Kui HP Recovery Manageri järgmine kord avate, palutakse teil jätkata ja kõrvetatakse järelejäänud kettad.

HP taastekandja loomiseks toimige järgmiselt.

1. Sisestage avakuval sõna `recovery` ja seejärel valige **HP Recovery Manager**.
2. Valige **Recovery Media Creation** (Taastekandja loomine) ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Kui teil on kunagi vaja süsteemi taastada, vaadake jaotist [Taastamine HP taastehalduri abil lk 68](#).

Taastamine

Süsteemi taastamiseks on mitu võimalust. Valige viis, mis teie olukorra ja oskustega kõige paremini sobib.

- Kui teil on tarvis taastada isiklikke faile ja andmeid, saate kasutada varundatud teabe taastamiseks Windowsi failiajaloo funktsiooni. Lisateavet failide ajaloo ja selle kasutamise sammude kohta vt spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval [s](#) ja valige **Spikker ja tugi**.
- Kui teil on tarvis lahendada probleemi eelinstallitud rakenduse või draiveriga, saate kasutada üksiku rakenduse või draiveri uuesti installimiseks HP Recovery Manageri funktsiooni Draiverite ja rakenduste taasinstallimine.

Sisestage avakuval sõna `recovery`, valige **HP Recovery Manager** (HP taastehaldur), valige **Drivers and Applications Reinstall** (Draiverite ja rakenduste uuesti installimine) ja järgige kuvatavaid juhiseid.

- Kui soovite taastada süsteemi varasema oleku isiklikku teavet kaotamata, sobib selleks Windowsi süsteemitaastefunktsioon. Süsteemitaaste võimaldab taastada varasema oleku värskendusfunktsiooni nõudeid rakendamata ja ei nõua operatsioonisüsteemi uuesti installimist. Windows loob süsteemi taastepunkte automaatselt Windowsi värskendamisel ja muude süsteemi hooldustoimingute ajal. Isegi kui te pole ise taastepunkte loonud, saate kasutada süsteemi varasema oleku taastamiseks automaatselt loodud taastepunkte. Lisateavet Windowsi süsteemitaaste ja selle kasutamise sammude kohta vt spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval [s](#) ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.
- Kui soovite kiiret ja hõlpsat süsteemi oleku taastamise viisi, mille puhul säiliks teie isiklik teave, sätted ja arvutisse eelinstallitud või Windowsi poest soetatud rakendused, kaaluge Windowsi värskendusfunktsiooni kasutamist. Värskendusfunktsiooni korral pole tarvis andmeid teisele draivile varundada. Vt [Kiire ja hõlbus taaste Windowsi värskendusfunktsiooni abil lk 67](#).
- Kui soovite lähtestada arvuti algolekusse, pakub Windows lihtsat moodust kõikide isiklike andmete, rakenduste ja sätete eemaldamiseks ja Windowsi taasinstallimiseks.

Lisateavet leiate jaotisest [Eemaldage kõik ja installige Windows uuesti lk 67](#).

- Kui soovite lähtestada arvuti minimeeritud kujutise abil, saate kasutada HP taastesektsiooni (ainult teatud mudelitel) või HP taasteandmekandja(te) kaudu saadaolevat funktsiooni Minimeeritud kujutise taaste. Funktsiooni Minimeeritud kujutise taaste kasutamise korral installitakse ainult draiverid ja riistvara kasutamist võimaldavad rakendused. Muid süsteemikujutises sisalduvaid rakendusi saab endiselt installida HP Recovery Manageri funktsiooni Draiverite ja rakenduste taasinstallimine abil.

Lisateavet leiate jaotisest [Taastamine HP taastehalduri abil lk 68](#).

- Kui soovite taastada algselt tehases loodud sektsioonid ja lisatud sisu, saate kasutada HP taasteandmekandja(te) kaudu saadaolevat funktsiooni Süsteemitaaste. Lisateavet leiate jaotisest [Taastamine HP taastehalduri abil lk 68](#).
- Kui olete asendanud arvuti kõvaketta, saate HP taasteandmekandja(te) kaudu saadaoleva funktsiooni Tehasesätete taastamine abil taastada uuel kõvakettal algse süsteemikujutise. Lisateavet leiate jaotisest [Taastamine HP taastehalduri abil lk 68](#).
- Kui soovite taastesektsiooni kettaruumi suurendamiseks eemaldada, saate kasutada HP Recovery Manageri funktsiooni Taastesektsiooni eemaldamine.

Lisateavet leiate jaotisest [HP taastesektsiooni eemaldamine lk 69](#).

Kiire ja hõlbus taaste Windowsi värskendusfunktsiooni abil

Kui arvuti ei tööta korralikult ja soovite parandada süsteemi stabiilsust, pakub Windowsi värskendusfunktsioon puhtalt lehelt alustamise võimalust, ilma et peaksite teie jaoks olulisest sisust loobuma.

 NB! Värskendusfunktsioon eemaldab traditsioonilised rakendused, mis polnud algelt tehases süsteemi installitud.

 MÄRKUS. Värskendusfunktsiooni kasutamisel salvestatakse eemaldatud traditsiooniliste rakenduste loend, et saaksite kiire ülevaate, millised rakendused tuleb soovi korral uuesti installida. Traditsiooniliste rakenduste uuesti installimise juhised leiате spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval **s** ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

 MÄRKUS. Värskendusfunktsiooni kasutamise korral võidakse küsida teie luba või parooli. Lisateavet leiате spikri ja toe rakendusest. Tippige avakuval **s** ja seejärel valige **Spikker ja tugi**.

Värskendusfunktsiooni käivitamiseks toimige järgmiselt.

1. Tuumnuppude kuvamiseks osutage avakuval parempoolsele üla- või allnurgale.
2. Klõpsake üksust **Sätted**.
3. Klõpsake ekraani paremas allnurgas üksust **Muuda arvuti sätteid** ja valige arvutisätete kuvalt **Üldist**.
4. Sirvige parempoolseid valikuid alla, kuni kuvatakse **Arvuti värskendamine faile mõjutamata**.
5. Valige jaotises **Arvuti värskendamine faile mõjutamata** üksus **Alusta** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Eemaldage kõik ja installige Windows uuesti

Vahel võib vajalik olla arvuti täielik ümbervormindamine või isiklike andmete eemaldamine enne arvuti ära või ringlusse andmist. Selles jaotises kirjeldatud funktsioon pakub kiiret ja hõlpsat viisi arvuti algse oleku taastamiseks. Selle funktsiooni kasutamisel eemaldatakse kõik isiklikud andmed, rakendused ja sätted ning Windows installitakse uuesti.

 NB! Funktsioon ei varunda teie teavet. Enne funktsiooni kasutamist varundage kogu isiklik teave, mille soovite säilitada.

Funktsioonile pääsete juurde klahvi **f11** abil või avakuva kaudu.

Klahvi **f11** abil hooldusfunktsioonidele juurde pääsemiseks toimige järgmiselt.

1. Vajutage klahvi **f11**, kui arvuti käivitub.
– või –
Vajutage ja hoidke klahvi **f11** all samal ajal, kui vajutate toitenuppu.
2. Valige klaviatuuri paigutus.
3. Valige buudisuvandite menüüst **Tõrkeotsing**.
4. Valige **Arvuti lähtestamine** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Funktsiooni kasutamiseks avakuva kaudu toimige järgmiselt.

1. Tuumnuppude kuvamiseks osutage avakuval parempoolsele üla- või allnurgale.
2. Klõpsake üksust **Sätted**.

3. Klõpsake ekraani paremas allnurgas üksust **Muuda arvuti sätteid** ja valige arvutisätete kuvalt **Üldist**.
4. Sirvige parempoolseid valikuid, kuni kuvatakse **Eemalda kõik ja taastalli Windows**.
5. Valige jaotisest **Kogu sisu eemaldamine ja Windowsi uuesti installimine** üksus **Alusta** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Taastamine HP taastehalduri abil

HP Recovery Manager võimaldab taastada arvuti algse tehases häälestatud oleku. Enda loodud HP taastekandjat kasutades on teil võimalus valida üks järgmistest taastesuvanditest.

- Süsteemitaaste – installib uuesti algse operatsioonisüsteemi ning konfigureerib algselt tehases installitud programmide sätteid.
- Minimeeritud kujutise taaste – installib uuesti operatsioonisüsteemi ja kõik riistvaradraiverid ning riistvaraga seotud tarkvara, kuid muud tarkvararakendused mitte.
- Tehasesätete taastamine – taastab arvuti algoleku, kustutades kõvakettalt kogu teabe ja luues seksioonid uuesti. Pärast seda installitakse uuesti operatsioonisüsteem ja tehases algselt installitud tarkvara.

Funktsiooni Minimeeritud kujutise taaste saab kasutada HP taasteseksiooni (ainult teatud mudelitel) kaudu.

Mida peab teadma

- Tarkvara HP Recovery Manager taastab ainult tehases installitud tarkvara. Tarkvara, mis polnud arvutiga kaasas, tuleb kas tootja veebisaidilt alla laadida või tootjalt pärit andmekandjalt uuesti installida.
- HP Recovery Manageri süsteemitaastefunktsiooni tuleks kasutada arvutiprobleemide korral viimse abinõuna.
- Kui arvuti kõvaketas läheb rikki, tuleb kasutada HP taasteandmekandjat/-kandjaid.
- Tehasesätete taastamise ja süsteemitaastefunktsiooni kasutamiseks tuleb kasutada HP taasteandmekandjat/-kandjaid.
- Kui HP taasteandmekandja(d) ei tööta, saate hankida süsteemi jaoks taasteandmekandja(d) HP veebisaidilt. USA toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt <http://www.hp.com/go/contactHP>. Ülemaailmse toe kontaktandmed leiate veebiaadressilt http://welcome.hp.com/country/us/en/wwcontact_us.html.

NB! HP Recovery Manager ei varunda automaatselt teie isiklikke andmeid. Enne süsteemi taastamist varundage kogu isiklik teave, mille soovite säilitada.

HP taasteseksiooni kasutamine ikoonitud kujutise taastamiseks (ainult teatud mudelid)

HP taasteseksioon (ainult teatud mudelitel) võimaldab rakendada minimeeritud kujutise taastet, ilma et peaksite kasutama taastekettaid või USB-taastdraivi. Seda tüüpi taastamist saab kasutada vaid siis, kui kõvaketas on töökorras.

HP taastehalduri käivitamine HP taastesektsioonist.

1. Vajutage klahvi **f11**, kui arvuti käivitub.
– või –
Vajutage ja hoidke klahvi **f11** all samal ajal, kui vajutate toitenuppu.
2. Valige klaviatuuri paigutus.
3. Valige buudisuvandite menüüst **Tõrkeotsing**.
4. Valige **Taastehaldur** ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

HP taastekandja kasutamine taastamiseks

HP taasteandmekandja(te) abil saate taastada süsteemi algse oleku. Seda meetodit saate kasutada, kui arvutil pole HP taastesektsiooni või kui kõvaketas ei tööta korralikult.

1. Võimaluse korral varundage kõik isiklikud failid.
2. Sisestage esimene enda loodud HP taasteketas arvuti või välisesse optilisse draivi ja taaskäivitage arvuti.

– või –

Ühendage enda loodud HP USB-taastedraiv arvuti USB-porti ja taaskäivitage arvuti.

 MÄRKUS. Kui HP Recovery Manager arvuti taaskäivitamisel automaatselt ei avane, tuleb muuta buutimisjärjestust. Vt [Arvuti alglaadimisjärjekorra muutmine lk 69](#).

3. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

Arvuti alglaadimisjärjekorra muutmine

Kui arvuti taaskäivitamisel ei avane HP Recovery Manager, saate muuta arvuti buutimisjärjestust ehk selliste seadmete järjekorda BIOS-is, millest arvuti otsib käivitusteavet. Soovi korral saate määrata esimeseks seadmeks optilise draivi või USB-välkmäludraivi.

Buutimisjärjestuse muutmiseks toimige järgmiselt.

1. Sisestage või ühendage enda loodud HP taastekandja(d).
2. Taaskäivitage arvuti, milleks vajutage klahvi **esc**, seejärel vajutage alglaadimissuvandite vaatamiseks klahvi **f9**.
3. Valige optiline draiv või USB-välkmäludraiv, millelt soovite buutida.
4. Järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid.

HP taastesektsiooni eemaldamine

HP Recovery Manageri abil saate vaba kettaruumi suurendamiseks HP taastesektsiooni eemaldada.

 NB! Kui HP taastesektsiooni eemaldate, ei saa te enam kasutada ei Windowsi värskendusfunktsiooni, funktsiooni Kogu sisu eemaldamine ja Windowsi uuesti installimine ega HP Recovery Manageri minimeeritud kujutise taaste funktsiooni. Enne HP taastesektsiooni eemaldamist looge kindlasti HP taasteandmekandja(d), et saaksite vajaduse korral taastefunktsioone kasutada. Vt [HP taastekandja loomine lk 65](#).

HP taastesektsiooni eemaldamiseks toimige järgmiselt.

1. Sisestage avakuval sõna `recovery` ja seejärel valige **HP Recovery Manager**.
2. Valige **Remove Recovery Partition** (Taastesektsiooni eemaldamine) ja järgige ekraanil kuvatavaid juhiseid

12 Tehnilised andmed

Toitevool

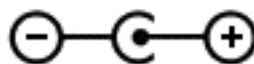
Järgnevasse tabelisse koondatud toiteteave võib olla kasulik, kui kavatsete reisida koos arvutiga välismaale.

Arvuti töötab alalisvoolutoitel, mida on võimalik saada nii vahelduv- kui ka alalisvooluallikast. Vahelduvvooluallika nimiväärtused peavad olema 100–240 V, 50–60 Hz. Kuigi arvuti saab töötada eraldiseisva alalisvooluallika toitel, tuleks seda siiski kasutada ainult sellise vahelduvvooluadapteri või alalisvooluallikaga, mis on HP tarnitud ja saanud selle arvutiga koos kasutamiseks HP heakskiidu.

Arvuti töötab alalisvooluga, mis vastab järgmistele tehnilistele andmetele. Tööpinge ja -vool on erinevatel platvormidel erinevad.

Toitevool	Nimiväärtus
Talituspinge ja voolutugevus	19,5 V alalisvoolupinge 3,33 A juures (65 W)
	19,5 V alalisvoolupinge 4,62 A juures (90 W)

HP välise toiteploki alalisvoolupistik

 MÄRKUS. Käesolev toode on ette nähtud Norra IT-energiasüsteemide tarbeks, mille faasivaheline pinge ei ületa 240 V (rk-väärtus).

 MÄRKUS. Arvuti tööpinge ja -vool on märgitud süsteemi vastavusmargisele.

Töökeskkond

Parameeter	Meetermõõdustikus	USA mõõdustikus
Temperatuur		
Töörežiimis	5 kuni 35 °C	41 kuni 95 °F
Väljalülitatuna	-20 kuni 60 °C	-4 kuni 140 °F
Suhteline õhuniiskus (mittekondenseeruv)		
Töörežiimis	10–90%	10–90%
Väljalülitatuna	5–95%	5–95%
Maksimaalne kõrgus merepinnast (survestamata)		
Töörežiimis	-15 kuni 3048 m	-50 kuni 10 000 jalga
Väljalülitatuna	-15 kuni 12 192 m	-50 kuni 40 000 jalga

13 Elektrostaatiline lahendus

Elektrostaatiline lahendus tähendab staatilise elektri laengu vabanemist kahe objekti kokkupuutel (nt kui kõnnite üle vaiba ja puudutate metallist käepidet).

Elektrostaatiline lahendus sõrmedelt või mis tahes esemetelt võib elektroonikakomponente kahjustada. Arvuti või mõne draivi kahjustamise või teabekao vältimiseks järgige järgmisi ettevaatusabinõusid.

- Kui eemaldus- või paigaldusjuhiste järgi tuleb seade vooluvõrgust eemaldada, tehke seda, kui olete end korralikult maandanud, enne katte eemaldamist.
- Hoidke komponente elektrostaatiliselt ohututes pakendites, kuni olete valmis neid paigaldama.
- Vältige kontaktnõelte, viikude ja elektrisüsteemi komponentide puudutamist. Puudutage elektroonikakomponente nii vähe kui võimalik.
- Kasutage magnetivabu tööriistu.
- Enne komponentide käsitlemist puudutage staatilise elektri laengu lahendamiseks komponendi värvimata metallpinda.
- Kui eemaldate mõne komponendi, asetage see elektrostaatiliselt ohutusse pakendisse.

Tähestikuline register

A

AC-adapter 5
aku
 hoiundamine 38
 kasutuselt kõrvaldamine 38
 madalad aku tasemed 37
 tühjenemine 37
 vahetamine 38
aku hoiundamine 38
akukate, tuvastamine 12
akukatte vabastusriiv 12
aku kriitiline tase 37
akuteave, otsimine 36
aku temperatuur 38
akutoide 36
alaosa 13
alglaadimisjärjekord
 HP taastehalduri muutmine 69
algsüsteemi taastamine 68
arvuti, reisimine 38
arvuti eest hoolitsemine 55
arvutiga reisimine 13, 38, 55
arvuti lähtestamine 67
arvuti puhastamine 55
arvuti transportimine 55
arvuti väljalülitamine 40
avalik WLAN-ühendus 18

B

BIOS
 versiooni tuvastamine 61
 värskendamine 61
 värskenduse allalaadimine 62
Bluetoothi silt 13
Bluetooth-seade 14, 18

C

CyberLink PowerDVD 25

D

digikaart
 sisestamine 42

E

elektrostaatiline lahendus 72
esc klahv, tuvastamine 11
ettevõtte WLAN-ühendus 18

F

failide kustutamine
 taastamine 66
fn-klahv, tuvastamine 11, 33

H

hangunud süsteem 40
HDMI
 heli konfigureerimine 24
HDMI-port, tuvastamine 6, 21
HDMI-port, ühendamine 23
helifunktsioonid, kontrollimine 22
helifunktsioonide kontrollimine 22
heli konfigureerimine HDMI
 jaoks 24
heliväljundi (kõrvaklapid)
 pistikud 6, 21
hiir, väline
 sätete häälestamine 26
hooldus
 kettadefragmentor 52
 kettapuhastus 52
hooldussildid
 asukoht 13
HP 3D DriveGuard 51
HP ja kolmandate osapoolte
 tarkvaravärskendused,
 installimine 59
HP taasehaldur
 alglaadimisprobleemide
 lahendamine 69
HP taastehaldur 68
 käivitamine 69
HP taastekandja
 loomine 65
 taastamine 69
HP taastesektsioon 69
 eemaldamine 69
 taastamine 68

häälestusutiliidi Setup Utility
(BIOS) paroolid 58

I

ikoonitud kujutis
 loomine 68
ikoonitud kujutise taastamine 68
installimine
 kriitilised turvavärskendused 59
 valikuline turvakaabli lukk 60
Intel Wireless Display 25
Intel Wireless Music 25
Interneti-turbe tarkvara,
 kasutamine 58
Interneti-ühenduse
 häälestamine 16

J

jaoturid 41

K

kaablid
 USB 42
kettadefragmentori tarkvara 52
kettapuhastuse tarkvara 52
kiirklahvid
 kasutamine 33
 kirjeldus 33
 süsteemiteabe kuvamine 33
klahvid
 esc 11
 fn 11
 numbrilukk 11, 33
 toiming 11
 Windowsi logo 11
klaviatuuri 33
komponendid
 alaosa 12
 ekraan 7
 parem pool 5
 vasak pool 5
 ülaosa 8
kriitilised turvavärskendused,
 installimine 59

kõige eemaldamine ja Windowsi
taasinstallimine 67
kõlarid, ühendamine 22
kõrglahutusega seade,
ühendamine 23
kõrglahutusega seadmed,
ühendamine 25
kõrvaklapid, ühendamine 22
kõvaketas
HP 3D DriveGuard 51
kõvaketas, tuvastamine 12
kõvakettatuli 6

L

lennujaama turvaseadmed 49
lähtestamine
arvuti 66, 67
sammud 67

M

madal aku tase 37
Meediumipesa, tuvastamine 6
mikrofon, ühendamine 22
mälumoodul
asendamine 52
eemaldamine 53
sisestamine 54
tuvastamine 12
mälumoodul hoolduskate,
eemaldamine 53
märgutuled
AC-adapter 5
raadioside 9
vaigistamine 9
märgutuli
suurtähelukk 9

N

normatiivteave
normatiivteabe silt 13
raadioside sertifikaadi sildid
13
numbriluku klahv, tuvastamine
11, 33
nupud
parem Puuteplaat 8
toide 10
vasak Puuteplaat 8

O

optiline draiv, tuvastamine 5

optiline ketas
eemaldamine 45
sisestamine 44
Optilise ketta väljutusnupp,
tuvastamine 5

P

paroolid
häälestusutiliit Setup Utility
(BIOS) 58
Windows 58
paroolide kasutamine 57
paroolikaitse seadistamine
äratamisel 35
pesad
Digitaalmeedium 6
turvakaabel 5
pistik, toide 5
pistikud
heliväljund (kõrvaklapid) 6, 21
RJ-45 (võrk) 5
võrk 5
pordid
HDMI 6, 21, 23
Intel Wireless Display 25
Intel Wireless Music 25
USB 2.0 5, 20
USB 3.0 6, 21
VGA 23
väline monitor 5, 21, 23
PowerDVD 25
puuteplaadi kokkusurumisžest 28
puuteplaadi pööramisžest 28
puuteplaadi sirvimisžest 27
puuteplaadi suumimisžest 28
puuteplaadi žestid
kokkusurumine 28
pööramine 28
sirvimine 27
suumimine 28

Puuteplaat
nupud 8
Puuteplaat ala, tuvastamine 8

R

raadioside sertifikaadi silt 13
raadiosignaali märgutuli 9
rakendus Wireless Assistant 14
riiv, akukatte vabastamine 12
RJ-45 (võrk) pistik, tuvastamine 5

S

sahtliga optiline draiv 44
seerianumber 13
seerianumber, arvuti 13
sildid
Bluetooth 13
hooldus 13
normatiivteave 13
raadioside sertifikaat 13
seerianumber 13
WLAN 13
sisemikrofonid, tuvastamine 7, 20
sisseehitatud numbriklahvistik,
tuvastamine 11, 33
suurtäheluku märgutuli,
tuvastamine 9
süsteemitaaste 68
süsteemi taastepunkt
loomine 64
taastamine 66
süsteemiteabe kiirklahv 33

T

taaskäivitamine
arvuti 66
taastamine 66, 67
arvuti 67
HP taastehaldur 68
HP taastekandja kasutamine
65
kandja 69
kettad 65, 69
käivitamine 69
süsteem 68
toetusega kettad 65
USB-mäluseade 69
Windowsi failide ajalugu 66
taastekandja
HP taastehalduriga loomine
65
loomine 65
taastesektsioon 68
eemaldamine 69
talveunerežiim
käivitatakse aku kriitilise
taseme korral 37
talveuni
käivitamine 35
väljumine 35

- tarkvara
 - CyberLink PowerDVD 25
 - kettadefragmentor 52
 - kettapuhastus 52
 - tarkvara ja teabe varundamine 60
 - tarkvaravärskendused,
 - installimine 59
 - temperatuur 38
 - toetusega kettad
 - taastamine 65
 - toide
 - aku 36
 - toiminguklahvid
 - eelmine lugu või sektsioon 32
 - ekraani heleduse
 - suurendamine 32
 - ekraani heleduse
 - vähendamine 32
 - ekraanikujutise lülitamine 32
 - esitamine, paus, jätkamine 32
 - helitugevuse suurendamine 32
 - helitugevuse vähendamine 32
 - heli vaigistamine 32
 - järgmine lugu või sektsioon 32
 - Spikker ja tugi 32
 - traadita ühendus 32
 - tuvastamine 11
 - toitenupp, tuvastamine 10
 - toitepistik, tuvastamine 5
 - toitetuled, tuvastamine 6, 9
 - toitevool 71
 - toote nimi ja number, arvuti 13
 - Toredad lõbustused 1
 - traadita ühendusega võrk,
 - kaitsemine 60
 - traadita ühenduse juhtseadmed
 - operatsioonisüsteem 14
 - rakendus Wireless Assistant 14
 - traadita ühenduse juhtseadmete nupp 14
 - traadita ühenduse märgutuli 14
 - traadita ühenduse nupp 14
 - traadita ühenduse võrk (WLAN)
 - avalik WLAN-ühendus 18
 - ettevõtte WLAN-ühendus 18
 - kasutamine 15
 - leviala 18
 - turvalisus 17
 - vajalikud seadmed 16
 - ühendumine 18
 - tuled
 - kõvaketas 6
 - toide 6, 9
 - tulemüüritarkvara 59
 - turvakaabli lukk, installimine 60
 - turvakaabli pesa, tuvastamine 5
 - turvalisus, traadita ühendus 17
 - töökeskkond 71
- U**
- unerežiim
 - käivitamine 35
 - väljumine 35
 - USB 2.0 pordid, tuvastamine 5, 20
 - USB 3.0 portide tuvastamine 6, 21
 - USB jaoturid 41
 - USB-kaabel, ühendamine 42
 - USB-seadmed
 - eemaldamine 42
 - kirjeldus 41
 - ühendamine 41
- V**
- vahelduvvooluadapter, testimine 39
 - vahelduvvooluadapteri testimine 39
 - vaigistuse märgutuli,
 - tuvastamine 9
 - valjuhääldid, tuvastamine 10, 20
 - varundamine
 - isikliikud failid 65
 - varundus 64
 - veebikaamera
 - kasutamine 21
 - tuvastamine 20
 - veebikaamera, tuvastamine 7, 20
 - veebikaamera tuli, tuvastamine 7, 20
 - ventilatsioonivad, tuvastamine 6, 12
 - VGA-port, ühendamine 23
 - video 22
- viirusetõrjetarkvara, kasutamine 59
- võrgupistik, tuvastamine 5
 - väline ekraanilüliti, tuvastamine 7
 - väline vahelduvvoolutoide,
 - kasutamine 38
 - välise monitori port 23
 - välise monitori port, tuvastamine 5, 21
 - välise vahelduvvoolutoite
 - kasutamine 38
 - väljalülitamine 40
 - värskendamine 67
 - arvuti 66
- W**
- Windows
 - faili ajalugu 66
 - failide ajalugu 65
 - failide taastamine 66
 - kõige eemaldamise ja taasinstallimise suvand 67
 - lähtestamine 67
 - süsteemi taastepunkt 64, 66
 - taasinstallimine 66, 67
 - varundamine 65
 - Värskenda 66
 - Värskenus 67
 - Windowsi klahv, tuvastamine 11
 - Windowsi paroolid 58
 - WLAN-antennid, tuvastamine 7
 - WLAN-iga ühendamine 18
 - WLAN-i häälestamine 16
 - WLAN-i siilt 13
 - WLAN-seade 13, 15